

Guidelines and Sample Curricula on Human Rights Law

2022

UiO Norwegian Centre for Human Rights
University of Oslo

This report provides general guidelines and sample curricula for the introduction of human rights law in horizontal teaching, as well as in vertical teaching, at the general Master, specialized Master and PhD level at Bulgarian universities offering a law degree.

The document is drawn within the framework of predefined project No. 5 "*Strengthening national capacity for effective implementation of the judgments of the European Court of Human Rights*" Reg. No. 93-00-77/04.03.2020, with the financial support of the Norwegian Financial Mechanism 2014-2021 under the Justice Programme.

The Beneficiary bears the full responsibility for the content of the document and under no circumstances shall be assumed that the content of the document reflects the official opinion of the Programme Operator or the Donor.

About the Donor:

The European Economic Area Financial Mechanism and the Norwegian Financial Mechanism 2014-2021 (EEA Financial Mechanism and NFF) aim at reducing economic and social disparities and strengthening bilateral relations through partnership projects, exchange of experience and good practices.

Bulgaria is the fourth largest recipient of funds: €210.1 million.

The Norwegian Financial Mechanism grants EUR 95.1 million, provided by Norway.

Authors:

Norwegian Centre for Human Rights, University of Oslo

Department of Law, New Bulgarian University

Directorate for Legal Representation of the Republic of Bulgaria before the European Court of Human Rights, Ministry of Justice

Contact information:

E-mail: project5@justice.government.bg

Website: <http://humanrights.bg/>

Justice Programme FB page: <https://www.facebook.com/MJNFM>

Table of Contents

1. Introduction	3
2. Guidelines for the Introduction of Human Rights Law Curricula in Bulgarian Universities	6
3. Model Curricula at the general Master’s level	9
i. Horizontal Teaching – Human Rights Components in Related Law Courses	9
A) Theory and philosophy of law	9
B) Constitutional law	11
C) Public international law	14
D) Private International law	16
E) EU law	18
F) Administrative law and process	20
G) Financial and tax law	22
H) Criminal law	24
I) Criminal process	27
J) Civil law (general part).....	29
K) Family law.....	31
L) Obligations law	33
M) Property law	37
N) Commercial law	39
O) Information law	41
P) Medical law	44
ii. Vertical Teaching – Human Rights Law as a Dedicated Course	46
4. Model Curricula at the specialized Master’s level	72
i. Horizontal Teaching – Human Rights Components in Related Law Courses	72
ii. Vertical Teaching – Human Rights Law as a Dedicated Course	72
5. Model Curricula at the PhD Level	82

1. Introduction

Human rights in legal education encompass all training and learning activities aimed at equipping students with adequate knowledge and understanding of human rights norms, their underlying principles, and the mechanisms for their protection. Given their relevance and impact in the daily practice of law, such type of instruction has become an essential component of legal education at the bachelor's, master's, and doctoral levels globally. Indeed, most of the leading law programmes in the world have incorporated human rights content to their curricula in horizontal teaching, scattered throughout related courses, or in vertical teaching, as a dedicated separate subject.

The results of the Assessment Report Concerning Human Rights Legal Education in Bulgarian Universities revealed that a prioritization of human rights remains an exception in the study plans of the faculties under assessment. The legal profession in Bulgaria is a regulated profession for which the State sets the basic teaching requirements. The current legislation excludes the possibility for bachelor's degrees in law. Higher legal education can be obtained only through a five-year (ten-semester) general Master's programme,¹ combining compulsory and elective courses. Compulsory courses, set as subjects and minimum tuition hours in the secondary legislation, shall be included in each Law program as required courses for all law students. The Universities maintain their autonomy to increase the tuition hours of the compulsory courses, to offer additional required courses, as well as any kind of elective courses in various subjects of law within the general Master's programme of Law.

Despite recent efforts aimed at reforming the national legal education system to introduce specialized Master's programs in law, the secondary legislation still does not provide for such an option. For that the reason the only specialized Master's degree with a focus on human rights, set as a two-year course, has been developed under the framework of the "International relations" programme² at the Faculty of Law of Sofia University (SU).

Currently the participants in the ongoing discussion in the working group at the Ministry of Justice focussed on the reform of legal education have reached a consensus on the introduction of "Protection of Human Rights" as a compulsory course within the general Master's degree in law. Moreover, the secondary legislation is expected to open the possibilities for specialized Master's degrees in law for all the students who have obtained the general Master's degree. In this context, it

¹ Analogous to a combined bachelor's and master's degree in the educational systems that have liberalized the higher legal education.

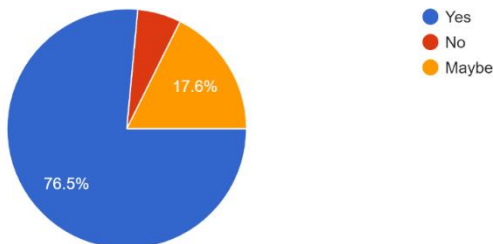
² "International relations" are not included in the list of regulated professions in Bulgaria, and that programme at SU offers both Bachelor's and Master's degrees.

will be further necessary to develop PhD programs in Law with a focus on human rights protection so that to strengthen the teaching capacity at the Law Faculties in Bulgaria. At present doctoral dissertations on human rights' topics could be defended within the current PhD programs in Law, specialized either in Constitutional law, International public law or EU law. However, these PhD programs do not offer more specialized courses in the field of human rights.

At this stage, the public policy to strengthen the human rights legal education in Bulgaria relies mostly on initiatives of promoting it among the Universities. However, currently only one of the universities (UP) has introduced the Human rights course as one of its required courses. All the universities offer various elective courses in the field of human rights. However, their tuition hours (30) seem insufficient to cover the needs of the law students. Besides, their curricula hardly go beyond the focus on the historical, institutional and normative aspects of human rights. Hardly any teaching has developed on the concepts and specifics of human rights protection at the European court of human rights (ECtHR) and within the UN human rights monitoring mechanisms. The availability of human rights teaching materials in Bulgarian language is also limited and only a handful of scholarly resources in foreign languages appear to be used in horizontal and vertical teaching. Ultimately, Bulgarian law students acquire their general Master's degree in law without sufficient knowledge and understanding of human rights legal issues and without any skills to evaluate such cases and to discuss possible resolutions within the existing legal and institutional framework of human rights protection.

This represents a stark contrast to the interest that both students and academic staff have demonstrated in the increasing engagement of Bulgarian law programmes with the field of human rights. Indeed, the results from the questionnaire 'Effectiveness of Human Rights Law education in the Bulgarian universities' revealed that the overwhelming majority (76.5%) of the 18 surveyed professors would be willing to teach a human rights course if a guideline and sample curriculum were available, while 17.6% answered that they would 'maybe' do so and only 5.9% said that they would not.

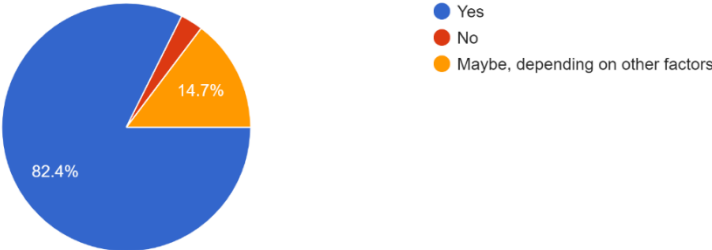
20. Would you be willing to teach a course on human rights law, if a guideline and a sample curriculum were available?
17 responses

Similarly, the responses to the survey 'Effectiveness of Human Rights Law teaching in the Law Faculties in Higher Education in Bulgaria' showed that 82.4% of students from the nine law

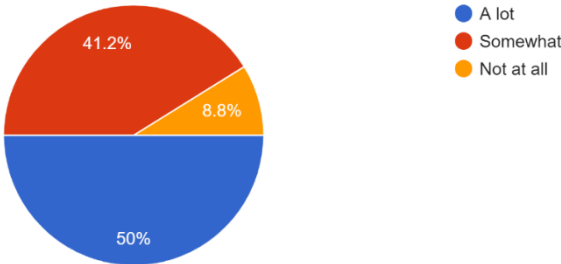
faculties under assessment would be willing to take a human rights law course, if it were available as part of their study plans. Of the 68 answers received, only 2.9% of students said that they would not be interested at all and 14.7% replied that maybe they would.

9. Would you be willing to take a course on human rights law, if it were available at your law school?
68 responses

The factors that would influence the latter group’s decision to take the course or not were career prospects in the field and the practical application of its content, the main lecturer of the course, as well as the inclusion of theoretical, procedural and practical components as part of the course’s curricula. Moreover, as shown in the graph below, half of the surveyed students affirmed that the availability of adequate learning materials would influence their decision to enrol in an elective human rights course ‘a lot’, while 41.2% responded that it would only ‘somewhat’ influence them and 8.8% said that it would not affect their decision at all.

11. To what extent would the availability of adequate learning materials affect your decision on whether to take an elective course on human rights law?
68 responses

Thus, it is essential to develop curricula that properly reflect the educational needs of future generations of lawyers and provide them with the academic tools for contributing to the effective realisation of human rights. For that purpose, the present report shall, first, offer guidelines for the proper introduction of human rights content in horizontal and vertical teaching, and, second, it shall provide model courses that shall serve as the basis for new curricula in Bulgarian law faculties at the general master’s degree, specialized master’s, and doctoral levels. The model courses are based on subjects taught at leading universities and are tailored to the Bulgarian system’s particularities. They are also part of a larger collaborative effort by the Norwegian Centre for Human Rights (University of Oslo), the Government Agent’s Office at the Bulgarian Ministry of Justice (MoJ) and the New

Bulgarian University (NBU) to contribute to the improvement and institutionalisation of human rights legal education in Bulgaria.

2. Guidelines for the Introduction of Human Rights Law Curricula in Bulgarian Universities

Across the world, legal education has increasingly incorporated human rights content as a foundational component of study plans. The leading law programmes in the world are no exception to this. In its horizontal component, human rights legal education is often found in courses such as constitutional law³ and public international law.⁴ In vertical teaching, human rights are commonly approached from an international, regional, or national perspective.⁵ Similarly, it is also common for top-rated law faculties to offer practical human rights training in the form of internship placements and specialised clinics at the bachelor's and master's levels.⁶ On the other hand, PhD (doctoral) human rights study plans are often more specialized and tailored to each candidate's research interests.

As seen in the Assessment Report Concerning Human Rights Legal Education in Bulgarian Universities, human rights law content is covered by all Bulgarian law faculties as part of the courses

³ See, for instance, Harvard Law School's Constitutional Law 1 course <<https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/default.aspx?o=77656>>, Columbia University's Constitutional Law course (code L6133) <<https://www.law.columbia.edu/academics/courses/25138>>, the University of Sydney's Federal Constitutional Law course (code LAWS5011) <<https://www.sydney.edu.au/units/LAWS5011>>, and the University of Toronto's Comparative Constitutional Law course (code LAW411H1S) <<https://www.law.utoronto.ca/course/2021-2022/comparative-constitutional-law>>. The law programmes at such universities are ranked respectively in the 1st, 7th, 14th, and 17th places of the QS World University Rankings by Subject 2021: Law & Legal Studies <<https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2021/law-legal-studies>>

⁴ See, for instance, Harvard Law School's, Public International Law course <<https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/default.aspx?o=77705>> and the University of Oxford's taught courses on public international law <<https://www.law.ox.ac.uk/research-subject-groups/public-international-law/public-international-law-taught-courses>>. The law programmes at such universities are ranked respectively in the 1st and 2nd places of the QS World University Rankings by Subject 2021: Law & Legal Studies.

⁵ See, for instance, Harvard Law School's International Human Rights course <<https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/default.aspx?o=78777>>, Stanford Law School's International Human Rights course (code 5010) <<https://law.stanford.edu/courses/international-human-rights/>>, <https://www.lse.ac.uk/resources/calendar/courseGuides/LL/2021_LL342.htm>, and The London School of Economics' International Protection of Human Rights course (code LL342) <https://www.lse.ac.uk/resources/calendar/courseGuides/LL/2021_LL342.htm>. The law programmes at such universities are ranked respectively in the 1st, 5th, and 6th places of the QS World University Rankings by Subject 2021: Law & Legal Studies.

⁶ See, for instance, Harvard Law School's International Human Rights Clinic <<https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/default.aspx?o=72608>> and Yale Law School's Lowenstein International Human Rights Clinic <<https://law.yale.edu/schell/lowenstein-international-human-rights-clinic>>. The law programmes at such universities are ranked respectively in the 1st and 4th places of the QS World University Rankings by Subject 2021: Law & Legal Studies.

on constitutional law and public international law. However, the human rights law component of constitutional law courses is generally limited to a couple of lectures per semester, with most of the emphasis placed on the structure and functions of State institutions. Moreover, most constitutional law courses⁷ provide no real analysis on the interaction between international human rights mechanisms and their domestic counterparts or with individual right holders. In vertical teaching, dedicated courses on human rights law are mostly meant to build on the knowledge acquired in constitutional and public international law courses, covering a wider range of issues and providing a more in-depth perspective on the mechanisms of human rights protection.⁸

Such approaches remain insufficient to satisfy, on the one hand, the knowledge aspirations of both students and academic staff, and on the other, the expectations that the internationalization of the legal profession increasingly demands from its practitioners. These shortcomings are evidenced by the responses to the two questionnaires developed by the three cooperating project partners, which offer insights into interests of law students and teachers within the field of human rights. In particular, when asked which topics would be of utmost importance to integrate to the curricula of a human rights course, students' answers included children's and women's rights, armed conflict and violence, freedom of expression, the prohibition of torture and slavery, freedom of religion or belief, and procedural aspects from the European system of human rights protection. Teachers also made clear their interest in expanding the content currently covered in horizontal and vertical human rights teaching, as their answers to the same question ranged from taxpayers' rights and private international law, to anti-discrimination and health law.

Thus, for horizontal human rights teaching, adjustments to law curricula should tackle these inadequacies by expanding their scope and extending the hours currently allocated to human rights education in related courses. Related courses, mainly constitutional law and public international law, should strive to emphasize the interconnectedness between human rights and national institutions, covering aspects such as the human rights treaty system, the substantive rights of the individual,

⁷ At NBU the constitutional law teaching includes required seminar courses, in which 3 seminars (6 tuition hours) focus on human rights topics. Teaching is based mostly on comparative analysis between the Bulgarian constitutional framework of fundamental rights and the ECHR framework, including the relevant jurisprudence of ECtHR. However, the constitutional law curricula is completely insufficient and never goes beyond some basic concepts, such as qualified and unqualified rights, positive and negative obligations of the state, legitimate aim, proportionality, and effective remedies.

⁸ See, for instance, the New Bulgarian University's Fundamental Rights of the Citizens and their Protection course (code LAWN206, Основни права на гражданите и тяхната защита) <https://ecatalog.nbu.bg/default.asp?V_Year=2018&YSem=1&Spec_ID=&Mod_ID=&PageShow=coursepresent&P_Menu=courses&Fac_ID=4&M_PHD=0&P_ID=994&TabIndex=1&K_ID=24917&K_TypeID=18> and Sofia University's Protection of Fundamental Rights (Защита на основните права) course <https://www.uni-sofia.bg/index.php/bul/universitet_t/fakulteti/yuridicheski_fakultet/specialnosti/magist_rski_programi/yuridicheski_fakultet/zaschita_na_osnovnite_prava>

remedies available for their protection, and the case law of the European Court of Human Rights concerning Bulgaria.

In vertical teaching, a reformed curriculum should follow a structure similar to that of dedicated human rights courses in leading law programmes around the world, covering, at a minimum, the following aspects: 1) The historical origins of the contemporary notion of human rights, 2) the sources and main principles of international human rights law, 3) the core international human rights treaties and their regional counterparts, 4) the substantive human rights obligations of States, and 5) the mechanisms of human rights protection at the universal and regional levels. In its substantive component, in particular, the scope of dedicated courses should be expanded to encompass contemporary human rights issues of increasing relevance (i.e., the challenges posed by climate change, forced displacement, business and human rights, and new technologies).

Similarly, for every study plan, reading materials are one of the major aspects that would promote student learning and contribute to the achievement of each course's objectives. Professors can use scholarship to nurture the content of each class, stimulate discussion, and design evaluations. Scholarship from reputable authors and experts in the field can also serve as an important point of reference for students to return to for guidance at any stage of their studies or careers. Moreover, in legal education in particular, the use of academic materials must necessarily be accompanied by practical approaches that help students develop critical thinking skills and involve themselves in their own learning processes. By including cases from various jurisdictions or expert bodies as part of the human rights law curricula, students are given the opportunity to question, critique, and apply the knowledge they acquire from the theory of human rights. Equally important to the content is the time allocated to each topic and the distinction between required and suggested readings. The amount of time to be spent on each aspect of the course must, therefore, be planned well in advance and the programme must clearly describe the content that will be discussed in each session.

Based on all of the above considerations, the remainder of this document presents model curricula for human rights law courses at the general master's, specialized master's, and PhD levels. In vertical teaching at the general master's and specialized master's levels, the curricula follow a 15-lecture plan per course, while related courses in horizontal teaching are designed to include a total of 3 lectures. At the PhD level, model curricula for a 2,5-day course on human rights research methodology and on human rights mechanisms are presented. For all courses, a list of compulsory and recommended reading materials is provided, with English as the primary language of instruction.

3. Model Curricula at the general Master’s level

i. **Horizontal Teaching – Human Rights Components in Related Law Courses**

Within the current framework of general master’s law program horizontal teaching should cover both required and elective courses. Each university is autonomous to determine the topics in all the teaching courses, usually having regard to the traditions and to the compendiums of the questions, included in the three state examinations in public law, civil law and criminal law. The academic staff is free to decide whether to engage in horizontal teaching of human rights and these guidelines provide only examples on topics and readings that could be provided to the law students.

The focus is mostly in the horizontal teaching in some of the compulsory courses, such as Theory and philosophy of law, Constitutional law, International public law, EU law, administrative law and process, Financial and tax law, Criminal law, Criminal process, Civil law (general part), Family law, Obligations law, Property law, Commercial law, Information law, Medical law and a few elective courses, offered at most universities, such as Medical law, Information law.

- Horizontal teaching in the compulsory (required) courses in all programs of Law at Bulgarian universities:

A) Theory and philosophy of law

Human rights topics in the horizontal teaching of theory and philosophy of law		
	English	Bulgarian
1	The origin of human rights: natural law and legal positivism	Произход на правата на човека: естествено право и правен позитивизъм
2	The nature of human rights as legal rights; individual rights, justice and the common good; rights and duties	Същност на правата на човека като юридически права; индивидуални права, справедливост и общо благо; права и задължения
3	The human rights - from universal principles to legal norms in the national legal systems. The Rule of Law and Human Rights	Правата на човека – от универсално признати принципи до правни норми в националните правни системи. Върховенството на правото и правата на човека

1. ***The origin of human rights: natural law and legal positivism/*** *Произход на правата на човека: естествено право и правен позитивизъм*

Required reading/Задължителна литература:

Cambridge University Press Cambridge Core All Books. The Cambridge companion to the philosophy of law. Cambridge University Press, 2020.

Duke, & George, R. P. The Cambridge Companion to Natural Law Jurisprudence. Cambridge University Press, 2017.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Shapiro, S. J., Himma, K. E., Coleman, J. L. The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law (1st ed.). Oxford University Press, 2004.

Вълчев, Д. Валидност и легитимност на правото. С.: Сиела, 2012.

2. ***The nature of human rights as legal rights; individual rights, justice and the common good; rights and duties/*** *Същност на правата на човека като юридически права; индивидуални права, справедливост и общо благо; права и задължения*

Required reading/Задължителна литература:

Wacks. (2009). Understanding jurisprudence: an introduction to legal theory (2nd ed.). Oxford University Press.

Vix. (1999). Jurisprudence : theory and context (2nd ed.). Sweet & Maxwell.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

M. A. Glendon, P. G. Carozza, C. B. Picker, Comparative Legal Traditions, Text, Materials and Cases on Western Law, 4th Edition. West Academic Publishing, 2014.

Вълчев, Д. Лекции по Обща теория на правото. Ч. 1. С., Сиела, 2016.

Вълчев, Д. Лекции по Обща теория на правото. Ч. 2. С., Сиела, 2019.

Колев, Т. Теория на правото. С., Сиела, 2015.

Радев, Д. Философският нормативизъм в правото. С., Сиела, 2017.

Ташев, Р. Обща теория на правото. Основни правни понятия. С., 2007.

3. ***The human rights – from universal principles to legal norms in the national legal systems. The Rule of Law and Human Rights/*** *Правата на човека – от универсално признати*

принципи до правни норми в националните правни системи. Върховенството на правото и правата на човека

Required reading/Задължителна литература:

Cambridge University Press Cambridge Core All Books. (2020). The Cambridge companion to the philosophy of law. Cambridge University Press.

Shapiro, Scott J; Himma, Kenneth Einar; Coleman, Jules L. (2004). The Oxford Handbook of Jurisprudence and Philosophy of Law (1st ed.). Oxford University Press.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Вълчев, Д. Лекции по Обща теория на правото. Ч. 1. С.: Сиела, 2016.

Вълчев, Д. Лекции по Обща теория на правото. Ч. 2. С.: Сиела, 2019.

Колев, Т. Теория на правото. С.: Сиела, 2015.

Радев, Д. Философският нормативизъм в правото. С.: Сиела, 2017.

Стоилов, Я. Правните принципи: теория и приложение. С. Сиби, 2018.

Ташев, Р. Обща теория на правото. Основни правни понятия. С., 2007.

Гройсман, С. Право и власт. От неограничената държава до постмодерното върховенство на правата. С.: Сиела, 2020.

Топчийска, Д. Върховенство на правото. Теоретични аспекти, С.: Авангард-Прима, 2016.

Чернева, Б. Юриспруденция и легиспруденция. Институционалният контекст на правото. С.: Сиела, 2021.

B) Constitutional law

Human rights topics in the horizontal teaching of constitutional law		
	English	Bulgarian
1	Emergence and development of the concept of human rights. Constitutionalism and human rights. Human rights protection mechanisms	Зараждане и развитие на концепцията за права на човека. Конституционализъм и права на човека. Механизми за защита правата на човека
2	Fundamental civil and political rights. Comparison between the Bulgarian constitution and ECHR	Граждански и политически права. Сравнение между българската конституция и ЕКПЧ

3	Economic, social and cultural rights. Comparison between the Bulgarian constitution and ECHR	Икономически, социални и културни права. Сравнение между българската конституция и ЕКПЧ
---	--	---

1. *Emergence and development of the concept of human rights. Constitutionalism and human rights. Human rights protection mechanisms/ Зараждане и развитие на концепцията за права на човека. Конституционализъм и права на човека. Механизми за защита правата на човека*

Required reading/Задължителна литература:

Танчев, Е. Основни права на човека. С.: Юриспрес: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002, 9–44.

Друмева, Е., Каменова, Ц. Права на човека: Учебно помагало. Пловдив: ПУ „Паисий Хилендарски“, 2000, 5–45.

Ковачева, Д. Националните институции за защита правата на човека: международноправни стандарти и предизвикателства. С.: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2021.

Марчева, Д. Към изобретяването на човешките права, Годишник 2017 на департамент „Право“ на НБУ. С.: НБУ, 2018, 310–331.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Cruft, R., Liao, S. M., Renzo, M. (ed.) *Philosophical Foundations of Human Rights*. Oxford: Oxford University Press, 2015, 45–216.

Biletzki, A. *Philosophy of Human Rights. A Systematic Introduction*. London and New York: Routledge, Taylor&Francis Group, 2020, 3–90.

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 3–48.

Марчева, Д. Правата на човека като конституционен принцип в правото на ЕС. – В: Сборник доклади от конференция „10 години България в ЕС“. С.: НБУ, 2018, 152-161.

Съдебна защита на основни права в България, Практическо помагало, НИП, 2007.

Защита чрез международните органи и механизми за защита правата на човека. Учебни материали за достъпа до правосъдие на деца мигранти. Проект FAIR, Април 2018, Международна комисия на юристите⁹.

⁹ <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2018/06/Europe-FAIR-module-5-Training-modules-2018-BUL.pdf>

2. *Fundamental civil and political rights. Comparison between the Bulgarian constitution and ECHR/ Граждански и политически права. Сравнение между българската конституция и ЕКПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Танчев, Е. Основни права на човека. С.: Юриспрес: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002, 79-175.

Киселова, Н. Политически права на българските граждани. С.: Сиела, 2017, 27–130, 233–404.

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 233–434, 709–902.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Танчев, Е. Политическите права на гражданите в конституционализма на САЩ. С.: БЗНС, 1989, 11–135.

Erman, E. Human Rights and Democracy. Discourse Theory and Global Rights Institutions. London and New York: Routledge, Taylor&Francis Group, 2005.

Михайлова, Е. Правата на гражданите и тяхната защита чрез сезирането на Конституционния съд на Република България от омбудсмана. – В: Сборник доклади и статии от международната научна конференция „Правата на гражданите и тяхната защита“. С.: НБУ, 2018, 357–370.

Йорданова, З. Политическите права на гражданите съгласно Конституцията на Република България след присъединяването към Европейския съюз. – В: Сборник доклади от конференция „10 години България в ЕС“. С.: НБУ, 2018, 122–133.

Марчева, Д. Правото да имаш права. – В: Сборник доклади и статии от международната научна конференция „Правата на гражданите и тяхната защита“. С.: НБУ, 2018, 459–474.

3. *Economic, social and cultural rights. Comparison between the Bulgarian constitution and ECHR/ Икономически, социални и културни права. Сравнение между българската конституция и ЕКПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 904–914, 1031–1137.

Riedel, E., Giacca, G., Golay, C. (ed.) *Economic, Social, and Cultural Rights in International Law Contemporary Issues and Challenges*. Oxford: Oxford University Press, 2014, 3–51.

Достъп до правосъдие за деца мигранти относно икономически, социални и културни права
Учебни материали за достъпа до правосъдие на деца мигранти, Проект FAIR, април 2018,
Международна комисия на юристите¹⁰.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Blau, J., Esparza, L. E. *Human Rights. A Primer*. (2nd ed.). London and New York: Routledge, Taylor&Francis Group, 2016, 160–183.

Economic, Social and Cultural Rights. Handbook for national human rights institutions. Professional Training Series, No.12. New York and Geneva: UN, 2005.

Неделева, П. Българските жени и правото им на образование. – В: Сборник доклади и статии от международната научна конференция „Правата на гражданите и тяхната защита“. С.: НБУ, 2018, 413–424.

C) Public international law

Human rights topics in the horizontal teaching of international public law		
	English	Bulgarian
1	Universal system of protection of human rights. The UN Charter provisions.	Универсална система за защита правата на човека. Разпоредби на Устава на ООН.
2	International Bill of Human Rights.	Международна харта за правата на човека
3	Regional systems of protection of human rights. European system of protection of human rights, Inter-American system of protection of human rights, African system of protection of human rights	Регионални системи за защита правата на човека. Европейска система, интерамериканска система, африканска система.

1. *Universal system of protection of human rights. The UN Charter provisions/ Универсална система за защита правата на човека. Разпоредби на Устава на ООН.*

Required reading/Задължителна литература:

¹⁰ <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2018/06/Europe-FAIR-module-3-Training-modules-2018-BUL.pdf>

Устав на ООН

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Basic Facts about the United Nations, 42nd Edition, May 2017, 195–217.

Йочева, К. Система на ООН за спазване на правата на човека. Годишник 2014 на департамент „Право“, С.: НБУ, 2015, 78–85.

2. *International Bill of Human Rights/ Международна харта за правата на човека*

Required reading/Задължителна литература:

Всеобща декларация за правата на човека

МПГПП и факултативни протоколи

МПИСКП и факултативен протокол

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Сборник от Научна конференция „Правата на човека – 70 години след приемането на Всеобщата декларация за правата на човека“. Състав. Малина Новкиришка-Стоянова и др. С.: УИ „Св. Кирил и Методий“, 2019.

Дружество за Обединените нации в България. Международна харта за правата на човека: Сборник. С.: Дружество за Обединените нации в България, 2007.

Джонсън, Г., Я. Симонидес. Всеобща декларация за правата на човека. С.: ЮНЕСКО, 1995.

3. *Regional systems of protection of human rights. European system of protection of human rights, Inter-American system of protection of human rights, African system of protection of human rights/ Регионални системи за защита правата на човека. Европейска система, интерамериканска система, африканска система*

Required reading/Задължителна литература:

Конвенция за защита правата на човека и основните свободи.

American Convention on Human Rights (Pact of San José).

Additional Protocol to the American Convention on Human Rights in the Area of Economic, Social, and Cultural Rights (Protocol of San Salvador).

The African Charter on Human and People’s Rights.

De Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary. 3rd edn, Cambridge University Press, 2020.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ван Дайк, П., Х. ван Хууф, Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000.

Харис, Д. и др. Право на Европейската конвенция за правата на човека, прев. от англ. ез. Илияна Петрова, С.: Сиела, 2015.

Quiroga, C. M. The battle of human rights: Gross, systematic violations and the Inter-American system. Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers, 1988.

Umozurike, U. O. The African Charter on Human and Peoples' Rights, The Hague: M. Nijhoff Publishers, 1997.

Nmehielle, V. O. O., The African human rights system: Its laws, practice, and institutions, Hague: Martins Nijhoff, 2001.

D) Private International law

Теми от областта на правата на човека при хоризонталното преподаване на МЧП		
	English	Български
1	Respecting the fundamental rights and private international law. Method of recognition. International jurisdiction and the right of due process	Зачитане на основните права и международното частно право. Метод на признаване. Международна компетентност и право на справедлив процес
2	“Public policy” (Ordre Public) and human rights protection	„Обществен ред“ и защита на основните права
3	Matrimonial and family relationships and human rights protection – same sex marriages, surrogacy, adoption of children	Брачни и семейни отношения и закрила на основните права – еднополови бракове, сурогатно майчинство, осиновяване на деца

- 1. Respecting the fundamental rights and private international law. Method of recognition. International jurisdiction and the right of due process/ Зачитане на основните права и международното частно право. Метод на признаване. Международна компетентност и право на справедлив процес*

Required reading/Задължителна литература:

Натов, Н., Й. Зидарова, В. Пандов, Б. Мусева, С. Йордански, Я. Андреева, Д. Сърбинова, Т. Ценова, И. Кирчев, Международният договор – източник на международното частно право, (ред. проф. Н. Натов). Сиела, 2013.

Пандов, В. Признаване на чужди публични актове и метод на признаването, Търговско право 3/2012.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Hirschboeck, M. Conceptualizing the Relationship between International Human Rights Law and Private International Law, Harvard International Law Journal, Vol. 60, No. 1 (Winter 2019), 181–199¹¹.

Kiestra, L. The Impact of the European Convention on Human Rights on Private International Law. T.M.C. Asser Press, 2014.

2. **“Public policy” (Ordre Public) and human rights protection/„Обществен ред“ и защита на основните права**

Required reading/Задължителна литература:

Зидарова, Й. Общественият ред и международното частно право, С., 1975.

Фровайн, Й. Европейската конвенция за правата на човека като обществен ред в Европа. С.: Бълг. сдружение за честни избори и граждански права, 1994.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Kosters, J. Public Policy in Private International Law, The Yale Law Journal, Vol. 29, No. 7 (May 1920), 745–766.

Akkerman, B. Public Policy (Ordre public): A comparative analysis of national, private international law, and EU Public Policy, European Property Law Journal, Vol. 8, No. 3, 2019, 260–300.

Oster, J. Public Policy and Human Rights, Journal of Private International Law, Vol. 11, No. 3 (September 2015), 542–567.

¹¹ https://harvardilj.org/wp-content/uploads/sites/15/HILJ_601_5_Hirschboeck.pdf

3. *Matrimonial and family relationships and human rights protection – same sex marriages, surrogacy, adoption of children/ Брачни и семейни отношения и закрила на основните права – еднополови бракове, сурогатно майчинство, осиновяване на деца*

Required reading/Задължителна литература:

Международно частно право – част II (Семейни дела – международна компетентност, приложимо право и екзекватура). Съставител: Боряна Мусева, Сиби, 2008.

Мусева, Б. Регламент „Рим III: регламент (ЕС) No. 1259/2010 относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право към развод и законна раздяла: коментар. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.

Зидарова, Й. Новата уеднаквена уредба на закрилата на децата в международното частно право. – В: Трудове по международно право, т. 5, Българска асоциация по международно право, София, 2000 г.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Wautelet, P. Cross-Border Same Sex Relationships – Private International Law Aspects Legal Recognition of Same-Sex Relationships in Europe (Boele-Woelki/Fuchs), Intersentia 2012.

Bromfield, N, Rotabi, K. Global Surrogacy, Exploitation, Human Rights and International Private Law: A Pragmatic Stance and Policy Recommendations, Global Social Welfare, Vol.1, No. 3 (September 2014), 123–135.

E) EU law

Human rights topics in the horizontal teaching of EU law		
	English	Bulgarian
1	Charter of Fundamental Rights of the European Union – place in the system of the sources of EU law, contents, comparison to ECHR	Харта на основните права на ЕС – място в системата на източниците, съдържание, сравнение с ЕКПЧ
2	Role of the EU Fundamental Rights Agency for raising public awareness for the protection of human rights in EU	Роля на Агенцията на ЕС за основните права за повишаване на обществената осведоменост за защитата на правата на човека в ЕС
3	Accession of the EU to the ECHR	Присъединяване на ЕС към ЕКПЧ

1. ***Charter of Fundamental Rights of the European Union – place in the system of the sources of EU law, contents/ Харта на основните права на ЕС – място в системата на източниците, съдържание***

Required reading/Задължителна литература:

Харта на основните права на ЕС

Разяснения към Хартата на основните права на ЕС

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Семов, А. Права на гражданите на Европейския съюз – том 1: Правен режим на защитата на правата на човека в Европейския съюз. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2013

Йочева, К. Хартата на основните права на Европейския съюз в съдебната практика на Съда на ЕС (2009–2012 г.) в сборник доклади от Годишна научна конференция 2012 г. на ЮФ на УНСС „Европейското бъдеще на България. Правни аспекти“, УНСС, 2013 г., 89–98.

Семов, А. Права на гражданите на Европейския съюз – том 4: Приложимост на Хартата на основните права на ЕС. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2020.

Семов, А. Права на гражданите на Европейския съюз – том 5: Прилагане на Хартата на основните права на ЕС. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.

2. ***Role of the EU Fundamental Rights Agency for raising public awareness for the protection of human rights in EU / Роля на Агенцията на ЕС за основните права за повишаване на обществената осведоменост за защитата на правата на човека в ЕС***

Required reading/Задължителна литература:

Регламент (ЕО) № 168/2007 на Съвета от 15 февруари 2007 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за основните права

Byrne, R., H. Entzinger. Human Rights Law and Evidence-Based Policy: The Impact of the EU Fundamental Rights Agency, Routledge Research in Human Rights Law. Routledge: 2019.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Alston, P., O. De Schutter. Monitoring Fundamental Rights in the EU: The Contribution of the Fundamental Rights Agency. Essays in European Law. Hart Publishing, 2005.

Sokhi-Bulley, B. The Fundamental Rights Agency of the European Union: A New Panopticism, Human Rights Law Review, 2011, Vol.11, Issue 4, 683–706.

Мавров, М. Агенцията на Европейския съюз за основните права и нейната дейност в областта на здравеопазването. с. Труд, Пловдивско: Stovi, 2018.

FRA Programming document 2022–2024 and other strategic documents¹².

3. *Accession of the EU to the ECHR/ Присъединяване на ЕС към ЕКПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Становище 2/13 на Съда на ЕС (пленум) от 18 декември 2014 година, EU:C:2014:2454.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Съвместно съобщение на председателя на Европейския съд по правата на човека и на председателя на Съда на Европейския съюз след срещата между двете юрисдикции през м. януари 2011 г.¹³.

Документ за размисъл на Съда на Европейския съюз във връзка с някои аспекти на присъединяването на Европейския съюз към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи¹⁴.

F) Administrative law and process

Human rights topics in the horizontal teaching of administrative law and process		
	English	Bulgarian
1	The impact of the ECHR on the protection against discrimination in Bulgarian administrative justice	Въздействие на ЕКПЧ върху защита срещу дискриминация в българското административно правосъдие
2	The impact of the ECHR on the protection of property in administrative justice	Въздействие на ЕКПЧ върху защитата на собствеността и притежанията в административното правосъдие
3	The impact of the ECHR on the protection of persons during expulsion in the practice of administrative courts	Въздействие на ЕКПЧ върху защитата на лицата при експулсиране в практиката на административните съдилища

¹² <https://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do>

¹³ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2011-02/cedh_cjue_english.pdf

¹⁴ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-05/convention_bg_2010-05-21_12-10-15_931.pdf

1. *The impact of the ECHR on the protection against discrimination in Bulgarian administrative justice/ Въздействие на ЕКПЧ върху защита срещу дискриминация в българското административно правосъдие*

Required reading/Задължителна литература:

Решение № 5668 от 9.06.2003 г. на ВАС по адм. д. № 2033/2003 г.

Решение № 1630 от 8.02.2017 г. на ВАС по адм. д. № 12978/2015 г., V о.

Решение № 2807 от 4.03.2009 г. на ВАС по адм. д. № 14722/2008 г.

Съд на ЕС, С-83/14, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД/Комисия за защита от дискриминация [голям състав], 2015.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Наръчник по европейско право в областта на недискриминацията. Агенция на Европейския съюз за основните права и Съвет на Европа, 2020.

Илиева, М. Избрани стандарти на антидискриминационното право. С.: Сиби, 2009.

Административни съдилища и правото на ЕС, част III. С.: НИП, 2019, 11–89.

2. *The impact of the ECHR on the protection of property in administrative justice / Въздействие на ЕКПЧ върху защитата на собствеността и притежанията в административното правосъдие*

Required reading/Задължителна литература:

Решение № 6 на КС от 15.07.2013 г. по к. д. № 5 от 2013 г.

Решение № 14 на КС от 15.10.2020 г. по к. д. № 2 от 2020 г.

Тълкувателно решение № 3 от 23.03.2015 г. на ВАС по т. д. № 6/2014 г., ОСС, I и II колегия.

Решение № 12531 от 24.09.2019 г. на ВАС по адм. д. № 11283/2018 г., II о.

Особено мнение на съдия Соня Янкулова по Определение № 2713 от 12.03.2015 на ВАС по адм. д. № 14782/2014 г., VII о.

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека. Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.¹⁵.

¹⁵ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_BUL.pdf

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Grgiæ, A., Z. Mataga, M. Longar and A. Vilfan. The Right to Property under the European Convention on Human Rights. Human Rights Handbooks No.10, Council of Europe, 2007¹⁶.

3. *Expulsion in the jurisprudence of ECtHR and the practice of Bulgarian administrative courts/ Експулсиране в практиката на ЕСПЧ и българските съдилища*

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 17.12.1996 г по дело Ahmed срещу Австрия, ЕСПЧ, Жалба № 25964/94.

Решение от 26.07.2011 г. по дело М. и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41416/08.

Решение от 1.06.2017 г. по дело Курилович срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 45158/09.

Решение от 11.10.2011 г. по дело Auad срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 46390/10.

Решение № 17423 от 21.12.2013 г. на ВАС по адм. д. № 11095/2013 г., VII о.

Решение № 3264 от 11.03.2009 г. на ВАС по адм. д. № 12362/2008 г., V о.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Решение № 5338 от 15.04.2011 г. на ВАС по адм. д. № 2049/2011 г., VII о.

Решение № 1094 от 3.02.2016 г. на ВАС по адм. д. № 14684/2015 г., VII о.

Административни съдилища и правото на ЕС, част III. С.: НИП, 2019, с. 258.

G) Financial and tax law

Human rights topics in the horizontal teaching of financial and tax law		
	English	Bulgarian
1	Impact of the protection of human rights in matters of a fiscal nature. Fundamental rights of taxpayers	Въздействие на защитата на човешките права при въпроси от данъчно естество. Основните права на данъкоплатците
2	Human rights and taxation	Правата на човека и данъчното облагане
3	Taxation in the context of the Charter of Fundamental Rights of the European Union	Данъчното облагане в контекста на Хартата на основните права на ЕС

¹⁶ <https://rm.coe.int/168007ff55>

--	--	--

1. ***Impact of the protection of human rights in matters of a fiscal nature. Fundamental rights of taxpayers/ Въздействие на защитата на човешките права при въпроси от данъчно естество. Основните права на данъкоплатците***

Required reading/ Задължителна литература:

Решение по дело C-492/13 „Траум“ ЕООД.

ECJ, decision 19.1.1982, case 8/81, Becker, in ECR 1982, p. 53.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level – Guidance¹⁷.

2. ***Human rights and taxation/ Правата на човека и данъчното облагане***

Required reading/ Задължителна литература

Решение C-543/14 *Ordre des barreaux francophones et germanophone* и др., EU:C:2016:605.

Решение от 22.01.2009 г. по дело „Булвес“ АД срещу България, ЕСПЧ, жалба № 3991/03.

Решение от 25.01.2011 г. по дело Стефан Назарев и други срещу България, ЕСПЧ, обединени жалби № 26553/05, № 25912/09, № 40107/09 и № 12509/10.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Maduro, M. P., Pistone, P. et al. *Human Rights and Taxation in Europe and the World*, IBFD, 2011.

3. ***Taxation in the context of the Charter of Fundamental Rights of the European Union/ Данъчното облагане в контекста на Хартата на основните права на ЕС***

¹⁷ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-charter-guidance_en.pdf

Required reading/ Задължителна литература:

Решение Gabrielle Defrenne (C–149/77), EU:C:1978:130.

Решение Erich Stauder (C–29/69), EU:C:1969:57.

Решение Internationale Handelsgesellschaft mbH (C–11/70), EU:C:1970:114.

Решение Liselotte Hauer (C–44/79), EU:C:1979:290.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Lang, M., P. Pistone, J. Schuch, C. Staringer. Introduction to European Tax Law on Direct Taxation. 5th Edition Linde, 2018.

Marjaana, H. EU Tax Law – Direct Taxation. IBFD, 2017.

H) Criminal law

Human rights topics in the horizontal teaching of criminal law		
	English	Bulgarian
1	Principles <i>nullum crimen sine lege</i> , <i>nulla poena sine lege</i> in the jurisprudence of ECtHR	Принципите за законоустановеност на престъплението и наказанието в практиката на ЕСПЧ
2	Defamation in the jurisprudence of ECtHR	Клевета в практиката на ЕСПЧ
3	Hate crimes and the international standards for protection of human rights	Престъпления от омраза и международните стандартите за защита на правата на човека

1. *Principles nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege in the jurisprudence of ECtHR.*

Принципите за законоустановеност на престъплението и наказанието в практиката на ЕСПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 589–600.

Решение от 8.06.1995 по дело Jamil срещу Франция, ЕСПЧ, Жалба №15917/89.

Решение от 22.11.1995 г. по дело S.W. срещу Обединеното кралство, ЕСПЧ, Жалба №20166/92.

Решение от 20.10.2015 по дело Vasiliauskas срещу Литва, ЕСПЧ, Жалба №3534/05.

Решение от 21.10.2013 по дело del Rio Prada срещу Испания, ЕСПЧ, Жалба № 42750/09.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Guide on Article 7 of the European Convention on Human Rights – No punishment without law: the principle that only the law can define a crime and prescribe a penalty, Updated on 31 December 2021¹⁸.

Timmerman, M. Legality in Europe: On the principle nullum crimen, nulla poena sine lege in EU law and under the ECHR. Intersentia, 2018.

Murphy, C, The Principle of Legality in Criminal Law Under the ECHR (November 16, 2009). European Human Rights Law Review, Vol. 2, p. 192, 2010.

Moise, A. The “Nullum Crimen, Nulla Poena Sine Lege” Principle and Foreseeability of the Criminal Law in the Jurisprudence of European Court of Human Rights. Scholars International Journal of Law, Crime and Justice, July, 2020; 3(7), 240–247.

2. *Defamation in the jurisprudence of ECtHR/ Клевета в практиката на ЕСПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 829–850.

Protection of reputation factsheet of ECHR¹⁹.

Решение от 29.02.2000 г. по дело Fuentes Bobo срещу Испания, ЕСПЧ, Жалба №39293/98.

Решение от 11.12.2003 г. по дело Янков срещу България, ЕСПЧ, Жалба №39084/97.

Решение от 31.07.2007 по дело Дюлдин и Кислов срещу Русия, ЕСПЧ, Жалба №25968/02.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Buchawska-Siniarska, Dominika. Protecting the Right to Freedom of Expression under the European Convention on Human Rights. Council of Europe, July 2017²⁰.

Пашкунова, Ц. Наказателна отговорност за клевета и правото на изразяване на мнение според Европейската конвенция за правата на човека. Съвременно право, 6/1998, 51–62.

¹⁸ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_7_ENG.pdf

¹⁹ https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Reputation_ENG.pdf

²⁰ <https://rm.coe.int/handbook-freedom-of-expression-eng/1680732814>

Калпакчиев, К., Е. Ангелова, Е. Папазян. Обида и клевета в практиката на Софийския районен съд. С.: Сиби, 2005.

Велева, С. Проблеми в правоприлагането на обидата и клеветата в светлината на правото на защита срещу посегателство върху честта, достойнството и доброто име. Юридическо списание на НБУ, 1/2018, 63–79.

3. Hate crimes and the international standards for protection of human rights/

Престъпления от омраза и практиката на ЕСПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Наръчник по европейско право в областта на недискриминацията. Агенция на Европейския съюз за основните права и Съвет на Европа, 2020, 94–106.

Hate crime recording and data collection practice across the EU, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018²¹.

Становище ОССЕ/СДИПЧ относно определени разпоредби на Наказателния кодекс на България, отнасящи се до престъпления мотивирани от предразсъдъци, „реч на омразата“ и дискриминация, 2018²².

Петрова, Ц. Престъпления от омраза – понятие, действителност и перспективи. – В: Защита от дискриминация в България и Европа: сборник доклади от научна конференция, София: 10 декември 2015, 208–231.

Митрева, П. Наказателноправна защита от дискриминация – проблеми и тенденции. – В: Защита от дискриминация в България и Европа: сборник доклади от научна конференция, София: 10 декември 2015, 232–251.

Решение от 20.10.2015 по дело Balázs срещу Унгария, ЕСПЧ, Жалба №15529/12.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Динкова, Л. Престъпления от омраза: механизми за нормализация на социално обусловената омраза. С.: Авангард Прима, 2019

Unmasking bias motives in crimes: selected cases of the European Court of Human Rights. FRA – European Union Agency for Fundamental Rights. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018²³.

²¹ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-hate-crime-recording_en.pdf

²² https://www.legislationline.org/download/id/7925/file/320_HCRIM_BGR_17Apr2018_bg.pdf

²³ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2018-unmasking-bias-motives-paper_en.pdf

I) Criminal process

Human rights topics in the horizontal teaching of criminal process:		
	English	Bulgarian
1	Violations of the right to be presumed innocent in the jurisprudence of ECtHR	Нарушения на презумпцията за невинност в практиката на ЕСПЧ
2	Guarantees for the rights of the defense in the jurisprudence of ECtHR	Гаранции за правото на защита в наказателния процес в практиката на ЕСПЧ
3	Lawful detention in the jurisprudence of ECtHR	Законно задържане в практиката на ЕСПЧ

1. Violations of the right to be presumed innocent in the jurisprudence of ECtHR/

Нарушения на презумпцията за невинност в практиката на ЕСПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 547–557.

Ръководство по член 6 от Конвенцията – Право на справедлив съдебен процес (наказателно-правен аспект), актуализирано към 21.12.2021 г.²⁴, 95–107.

Решение от 30.06.2016 г. по дело Петров и Иванова срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 45773/10.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Решение от 7.08.1996 г. по дело *Allenet de Ribemont* срещу Франция, ЕСПЧ, Жалба № 15175/89.

Решение от 30.06.2009 г. по дело *Viorel Burzo* срещу Румъния, ЕСПЧ, Жалби № 75109/01, №12639/02.

Решение от 28.06.2011 г. по дело *Lizaso Azconobieta* срещу Испания, ЕСПЧ, Жалба № 28834/08.

²⁴ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_BUL.pdf

2. *Guarantees for the rights of the defense in the jurisprudence of ECtHR/ Гаранции за правото на защита в наказателния процес в практиката на ЕСПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 558–587.

Цонков, И. Теория и практика на съдебното производство по наказателни дела (състезателността в светлината на ЕКПЧ). С.: Сиела, 2014, 551 с.

Ръководство по член 6 от Конвенцията –Право на справедлив съдебен процес (наказателно-правен аспект), актуализирано към 21.12.2021 г.²⁵, 45–94.

Решение от 15.10.2013 по дело Гуцанови срещу България, ЕСПЧ, Жалба №34529/10.

Решение от 18.12.2018 г. по дело Муртазалиева срещу Русия, ЕСПЧ, Жалба № 36658/05.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Наръчник по европейско право в областта на достъпа до правосъдие. Агенция на Европейския съюз за основните права и Съвет на Европа, 2015, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2016, 83–127²⁶.

Решение № 340 от 1.07.2010 г. на ВКС по н. д. № 271/2010 г., I н. о., НК.

Решение № 112 от 27.07.2015 г. на ВКС по н. д. № 2024/2014 г., III н. о., НК.

3. *Lawful detention in the jurisprudence of ECtHR/ Законно задържане в практиката на ЕСПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, с. 348, 351–357.

Прилагане на полицейски правомощия при спазване правата на човека – добри практики. Авторски колектив. Академия на МВР – София, Полицейска академия Саватан. С., 2015.

²⁵ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_BUL.pdf

²⁶ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_access_justice_BUL.pdf

Защита на човешките права и развитие на знания и умения на полицейски служители за работа в мултиетническа среда. Авторски колектив (наръчник). Академия на МВР, С., 2014.

Ръководство по член 18 от Конвенцията – Обхват на допустимите ограничения на правата, актуализирано към 31.08.2018 г.²⁷

Police arrest and assistance of a lawyer factsheet of ECHR²⁸.

Secret detention sites fact sheet of ECHR²⁹.

Решение от 7.02.2008 г. по дело Костадинов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 55712/00.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

UN training materials online: Chapter 5 Human Rights and Arrest, Pre-trial Detention and Administrative Detention³⁰.

J) Civil law (general part)

Human rights topics in the horizontal teaching of civil law (general part)		
	English	Bulgarian
1	Incapacity and limited legal capacity of persons in the jurisprudence of ECtHR. International standards for human rights protection of the incapacitated persons and of the persons with limited legal capacity	Недееспособност и ограничена дееспособност на лицата в практиката на ЕСПЧ. Международни стандарти за защита на основните права на недееспособните лица и на ограничено дееспособните лица
2	Civil registration in Bulgaria and the gender reassignment in the context of the right to privacy under the ECHR	Гражданската регистрация в България и смяната на пола в контекста на правото на личен живот по ЕКПЧ
3	Registration of marriage and the civil status records in Bulgaria in the jurisprudence of ECtHR	Регистрация на брака и актовете за гражданско в България в практиката на ЕСПЧ

²⁷ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_18_BUL.pdf

²⁸ https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Police_arrest_ENG.pdf

²⁹ https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Secret_detention_ENG.PDF

³⁰ <https://www.un.org/ruleoflaw/files/training9chapter5en.pdf>

1. ***Incapacity and limited legal capacity of persons in the jurisprudence of ECtHR. International standards for human rights protection of the incapacitated persons and of the persons with limited legal capacity/ Недееспособност и ограничена дееспособност на лицата в практиката на ЕСПЧ. Международни стандарти за защита на основните права на недееспособните лица и на ограничено дееспособните лица***

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 17.01.2012 г. по дело Станев срещу България, ЕСПЧ, Голяма камера, Жалба №3 6760/06.

Решение от 15.02.2022 г. по дело Анатолий Маринов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 26081/17

Тодорова, В. Българската дискусия за запрещението между решението на Конституционния съд и Законопроекта за физическите лица и мерките за подкрепа, Правна мисъл, 2/2015, 90–121.

Георгиева, Р. Нова регламентация на режима за поставяне под запрещение: необходимост от законодателни промени в режима на дееспособността в светлината на решение № 12 от 2014 г. на КС и рисковете за лицата с психични увреждания и обществото по проектозакона за физически лица и мерките за подкрепа, Общество и право, 7/2015, 31–42.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Legal capacity of persons with intellectual disabilities and persons with mental health problems. FRA – European Union Agency for Fundamental Rights. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013³¹.

2. ***Civil registration in Bulgaria and the gender reassignment in the context of the right to privacy under the ECHR/ Гражданската регистрация в България и смяната на пола в контекста на правото на личен живот по ЕКПЧ***

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 9.07.2020 г. по дело Я.Т. срещу България, ЕСПЧ, Жалба №3 41701/16.

Решение № 15 от 26.10.2021 г. на КС по к. д. № 6/2021 г.

³¹ <https://fra.europa.eu/sites/default/files/legal-capacity-intellectual-disabilities-mental-health-problems.pdf>

Решение № 205 от 5.01.2017 г. на ВКС по гр. д. № 2180/2016 г., III г. о., ГК.

Решение № 285 от 5.07.2019 г. на ВКС по гр. д. № 1417/2018 г., IV г. о., ГК.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Петров, В. Допустимо ли е и при какви предпоставки съдът да допусне по реда на Закона за гражданската регистрация промяна на данните в съставените актове за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален? Прездизвикай правото, 20 декември 2020³².

Canoot, P. The pathologisation of trans persons in the ECtHR's case law on legal gender recognition, Netherlands Quarterly of Human Rights 2019, Vol. 37(1) 14–35³³.

3. *Registration of marriage and the civil status records in Bulgaria in the jurisprudence of ECtHR/ Брак на еднополова двойка и актовете за гражданско състояние в България в контекста на практиката на ЕСПЧ и на СЕС*

Required reading/Задължителна литература:

Решение на Съда (голям състав) от 14 декември 2021 г., В.М.А. срещу Столична община, район „Панчарево“, С-490/20, EU:C:2021:1008³⁴.

Решение № 17003 от 12.12.2019 г. на ВАС по адм. д. № 4245/2018 г., III о.

Решение № 7582 от 15.06.2017 г. на ВАС по адм. д. № 7370/2016 г., III о.

Решение № 6269 от 18.05.2017 г. на ВАС по адм. д. № 6474/2016 г., III о.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Наръчник по европейско право в областта на правата на детето. Агенция на Европейския съюз за основните права и Съвет на Европа, 2015, Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2016³⁵.

К) Family law

Human rights topics in the horizontal teaching of family law	
English	Bulgarian

³² <https://www.challengingthelaw.com/biopravo/stanovishte-smiana-na-pola/>

³³ <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0924051918820984>

³⁴ https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?docid=251201&text=&dir=&doclang=BG&part=1&occ=first&mode=lst&pageIndex=0&cid=3803256

³⁵ https://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_rights_child_BUL.pdf

1	The right to respect personal and family life in Bulgarian family law	Правото на зачитане на личния и семейния живот в българското семейно право
2	The right to marry in Bulgarian family law	Правото на сключване на брак в българското семейно право
3	Children's human rights	Човешките права на децата

1. The right to respect personal and family life in Bulgarian family law/ Правото на зачитане на личния и семейния живот в българското семейно право

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 5.04.2018 г. по дело Докторов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 15074/08.

Решение от 8.12.2016 г. по дело Л.Д. и П.К. срещу България, ЕСПЧ, Жалби № № 7949/11 и № 45522/13.

Решение от 1.02.2022 г. по дело Павлови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 72059/16.

Решение от 16.11.2021 г. по дело Кязим срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 39356/17.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ненова, Л. Семейно право. Том 1. С., 2010.

Ненова, Л. Семейно право. Том 2. С., 2010.

Цанкова, Ц., М. Марков. А. Станева. В. Тодорова. В. Петров. Е. Балевска. Б. Дечева. В. Мичева. Семейен кодекс. Приложен коментар. С.: Труд и право, 2015.

Марков, М. Семейно и наследствено право. С., 2014.

2. The right to marry in Bulgarian family law/ Правото на сключване на брак в българското семейно право

Required reading/Задължителна литература:

Решение № 17003 от 12.12.2019 г. по адм. д. № 4245/2018 г., III отд. на ВАС.

Решение № 12113 от 10.10.2018 г. по адм. д. № 5381/2017 г., V отд. на ВАС.

Решение № 4326 от 1.07.2021 г. по адм. д. № 2216/2021 Г. на Административен съд – София-град.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

(сб.) Семейните отношения в променящия се свят. С.: Сиби, 2014.

Цанкова, Ц., М. Марков, А. Станева, В. Тодорова, В. Петров, Е. Балеvsка, Б. Дечева. В. Мичева. Семейен кодекс. Приложен коментар. С.: Труд и право, 2015.
Марков, М. Семейно и наследствено право. С., 2014.

3. *Children’s human rights/ Човешките права на децата*

Required reading/Задължителна литература:

Решение № 11 от 4 октомври 2016 г. по конституционно дело № 7 от 2016 г.
Тълкувателно решение № 2 от 5.02.2015 г. по тълк. д. № 2/2014 г., ОСГК на ВКС.
Решение № 117 от 21.05.2019 г. по гр. д. № 4723/2018 г., Г. К., IV г. о. на ВКС.
Решение № 60195 от 1.11.2021 г. по гр. д. № 3816/2020 г., Г. К., III г. о. на ВКС.
Ходжкин, Р., Нюъл, П. Ръководство по прилагане на Конвенцията за правата на детето. Основно преработено издание. УНИЦЕФ, 2002.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Петкова, Ц. Тридесет години от приемането на Конвенцията за правата на детето: Предизвикателства и перспективи: Сборник доклади от международна научна конференция, 10 декември 2019 г., НБУ. С.: НБУ, 2021.
Ariès, P. Centuries of Childhood; a Social History of Family Life. New York: Knopf, 1962.
Cantwell, N. Words that speak volumes. In: Zermatten & A. Panayotidis (Eds.), 18 Candles. The Convention on the Rights of the Child Reaches Majority. Geneva: Institut international des droits de l’enfant, 2007.
Doek, J. E. The CRC general principles. In J. Zermatten & A. Panayotidis (Eds.), 18 candles. The convention on the rights of the child reaches majority (pp. 31–38). Sion: Institut international des droits de l’enfant (IDE). Link to this publication on the website of the Committee, 2007.
Championing Children’s Rights. A global study of independent human rights institutions for children – summary report. UNICEF, 2012.
Clacherty, G., & Associates Report on children’s rights: “They should listen to our side of the story”. Community Law Centre: University of Western Cape, 2001.

L) Obligations law

Human rights topics in the horizontal teaching of obligations law

	English	Bulgarian
1	The impact of the ECHR on the protection of personality rights in tort law	Влиянието на ЕКПЧ върху защитата правата на личността в деликтното право
2	The impact of the ECHR on the concept of non-pecuniary damage in tort law	Влиянието на ЕКПЧ върху защитата правата на личността и понятието за неимуществени вреди в деликтното право
3	The impact of the ECHR on the state and municipal liability for damages	Влиянието на ЕКПЧ върху отговорността на държавата и общините за вреди
4.	The Bulgarian tort law as an effective remedy for the violations of rights under the ECHR	Българското деликтно право като ефективно средство за защита срещу нарушения на правата по ЕКПЧ

1. *The impact of the ECHR on the protection of personality rights in tort law/ Влиянието на ЕКПЧ върху защитата правата на личността в деликтното право*

Required reading/Задължителна литература:

- Решение № 153 от 24.06.2016 г. на ВКС по гр. д. № 719/2016 г., I г.о.
Решение № 4091 от 3.04.2017 г. ВАС по адм. дело №1785/2016 г., III о.
Решение № 205 от 5.01.2017 г. на ВКС по гр. д. № 2180/2016 г., III г. о.
Решение № 16 от 30.05.2017 г. на ВКС по гр. д. № 2316/2016 г., IV г.о.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

- Dawn, O., J. Fedtke (eds.). Human Rights and the Private Sphere: A Comparative Study. London, Routledge-Cavendish, 2007, Chapter 14, 427–464.
Youngs, R. English, French & German comparative law. Third edition. Imprint Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge, 2014, 240–268, 441–455.
Van der Sloot, B. Privacy as Personality Right: Why the ECtHR’s Focus on Ulterior Interests Might Prove Indispensable in the Age of “Big Data”. Utrecht Journal of International and European Law, 31(80), 2015, 25–50.

Цонева, С. Правото на личен живот и неговите нарушения в деликтното право, Сборник доклади и статии от международната научна конференция „Правата на гражданите и тяхната защита“, С.: НБУ, 2018.

Цонева, С. Хоризонтално действие на основните права на човека в отношенията между частноправни субекти, Сборник от научна конференция „Правата на човека – 70 години след приемането на Всеобщата декларация за правата на човека“, С.: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2019³⁶.

2. *The impact of the ECHR on the concept of non-pecuniary damage in tort law/ Влиянието на ЕКПЧ върху защитата правата на личността и понятието за немуществени вреди в деликтното право*

Required reading/Задължителна литература:

Закон за изпълнение на наказанията и задържането под стража (чл. 284).

дело „Йовчев срещу България“ (Жалба № 41211/98), „Шахънов срещу България“ (Жалба № 16391/05), „Нешков и други срещу България“ (Жалба № 36925/10).

Решение по адм.д. №14792/2011г. на ВАС.

Решение № 228 от 11.01.2016 г. на ВАС по адм.д. № 6664/2014 г., III о.

Решение № 427 от 16.06.2010 г. на ВКС по гр. д. № 273/2009 г., III г.о., ГК.

Решение № 457 от 25.06.2010 г. на ВКС по гр. д. № 1506/2009 г., IV г.о., ГК.

Решение № 187 от 4.02.2014 г. на САС по в. гр. д. №3859/2013 г.

Решение № 110 от 25.05.2017 г. по гр. д. № 2808/2016 г., Г. К., IV г. о. на ВКС.

European Court of Human Rights, Case of Comingersoll s.a. v. Portugal (Judgment) Application no. 35382/97.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Fikfak, V. Non-pecuniary damages before the European Court of Human Rights: Forget the victim; it's all about the state, Leiden Journal of International Law, Volume 33, Issue 2, June 2020, 335–369.

3. *The impact of the ECHR on the state and municipal liability for damages/ Влиянието на ЕКПЧ върху отговорността на държавата и общините за вреди*

³⁶ [http://www.sadebnopravo.bg/biblioteka/2020/3/4/-](http://www.sadebnopravo.bg/biblioteka/2020/3/4/)

Required reading/Задължителна литература:

Ангелов, Н., Бончева, К., Илиев, Б., Славова, М. Проблеми на съдебната практика на производството по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди от дейност на правозащитните органи и на органите на съдебната власт. Основания за искиове. Анализ на съдебната практика. Ръководство, НИП, 2015.

ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС.

Марков, М. Преглед на по-новата съдебна практика по чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди за периода 2011-2016 г., Търговско право, 2/2016.

Еленков, А. Въпроси на отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразна административна дейност (материалноправни аспекти). Сп. Търговско и конкурентно право, 1/2010, (притурка).

Тълкувателно постановление № 2/2014 г. от 19.05.15 г.

Определение №172/ 29.02.2012 г. по ч. гр. д. №741/2011 г., IV г.о.

Решение № 465/20.12.2011 г. по гр. д. № 1794/2010 г., IV г.о., ВКС.

Решение №973/23.02.2010 г. по гр.д. №4462/2008 г., IV г.о., ВКС; Решение № 324 от 28.07.2011 г. на ВКС по гр. д. № 924/2010 г., IV г. о., ГК.

Определение № 27 от 30.04.2015 г. на ВАС по адм. д. № 33/2015 г., 5-членен с-в.

Решение № 219 от 1.07.1998 г. на ВКС по гр. д. № 26/98 г., 5-членен с-в; Определение № 52 от 27.03.2008 г. на ВАС по адм. д. № 51/2008 г.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Bois, F. Human rights and the tort liability of public authorities, 2011³⁷.

Raymond Youngs, English, French & German comparative law. Third edition. Imprint Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge, 2014, 460–467.

4. *The Bulgarian tort law as an effective remedy for the violations of rights under the ECHR / Българското деликтно право като ефективно средство за защита срещу нарушения на правата по ЕКПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Дело Гуцанов срещу България (§ 96, 97, 126 и 141) Жалба No 34529/10.

³⁷ https://www2.le.ac.uk/departments/law/people/documents/Du-Bois-Human-Rights-and-the-Tort-Liability-of-Public-Authorities.pdf/at_download/file

Решение № 1402 от 06.03.2009 г. по гр. д. № 4081/2007 г., г. г., II г. о. ВКС.

Тълкувателно решение № 1 от 4.02.2013 г. по тълк. д. № 2/2012 Г., ОСНК на ВКС.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Report on the Effectiveness of National Remedies in respect of Excessive Length of Proceedings, Adopted by the Venice Commission at its 69th Plenary Session (Venice, 15–16 December 2006)³⁸.

M) Property law

Human rights topics in the horizontal teaching of property law		
	English	Bulgarian
1	Protection of the peaceful enjoyment of possessions under the ECHR - principle of lawfulness, public interest, proportionality, fair balance, legitimate aim	Защита на мирното ползване на собствеността по ЕКПЧ – принцип на законосъобразност, обществен интерес, пропорционалност, справедлив баланс, легитимна цел
2	Protection under the ECHR in case of deprivation of property	Защита по ЕКПЧ при лишаване от собственост
3	Protection under the ECHR in case of control of use of property	Защита по ЕКПЧ при контрол върху ползването на собствеността

1. Protection of the peaceful enjoyment of possessions under the ECHR - principle of lawfulness, public interest, proportionality, fair balance, legitimate aim/ Защита на мирното ползване на собствеността по ЕКПЧ – принцип на законосъобразност, обществен интерес, пропорционалност, справедлив баланс, легитимна цел

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 15.01.2009 г. по дело Копринарови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 57176/00.

Решение от 2.07.2009 г. по дело Цонкови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 27213/04.

Решение от 2.09.2010 г. по дело Георгиева и Мукарева срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 3413/05.

Решение от 26.06.2012 г. по дело Дечева и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 43071/06.

³⁸ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2006\)036rev-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2006)036rev-e)

Решение от 6.11.2012 г. по дело Явашев и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41661/05.

Решение от 17.02.2015 г. по дело Попов и Чонин срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 36094/08.

Решение от 21.07.2016 г. по дело Димитрови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 12655/09.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека. Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.³⁹.

2. *Protection under the ECHR in case of deprivation of property/ Защита по ЕКПЧ при лишаване от собственост*

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 2.07.2009 г. по дело Кирова и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 31836/04.

Решение от 26.11.2009 г. по дело Найденов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 17353/03.

Решение от 16.07.2013 г. по дело Хаджигеоргиеви срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41064/05.

Решение от 2.06.2015 г. по дело Недялков и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 44103/05.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека. Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.

3. *Protection under the ECHR in case of control of use of property/ Защита по ЕКПЧ при контрол върху ползването на собствеността/*

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 3.07.2012 г. по дело Ташев срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41816/04.

Решение от 4.03.2014 г. по дело „Микроинтелект“ ООД срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 34129/03.

³⁹ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_BUL.pdf

Решение от 13.10.2015 г. по дело Ünspeđ Paket Servisi SaN. Ve TiC. A.Ş. срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 3503/08.

Решение от 21.04.2016 г. по дело Иванова и Черкезов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 46577/15.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека. Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.

N) Commercial law

Human rights topics in the horizontal teaching of commercial law		
	English	Bulgarian
1	Protection of shareholders under the ECHR	Защита на акционерите по ЕКПЧ
2	Protection under the ECHR of companies in case of measures taken against the company	Защита по ЕКПЧ на търговското дружество при действия, предприети срещу дружеството
3	Liability of third parties for the company's obligations and protection of the company's managers under the ECHR	Отговорност по ЕКПЧ на трети лица за задължения на дружеството и защита на управителите на дружеството

1. Protection of shareholders under the ECHR/Защита на акционерите по ЕКПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 7.07.2020 г. по дело Albert и др. срещу Унгария, ЕСПЧ, Жалба № 5294/14.

Решение от 24.10.1995 г. по дело Agrotexim и др. срещу Гърция, ЕСПЧ, Жалба № 14807/89.

Решение по недопустимост от 18.09.2007 по дело Бакалов и др. срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 55796/00.

Решение от 20.09.2011 г. по дело „Шести май инженеринг“ ООД и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 17854/04.

Решение от 11.10.2007 г. по дело „Глас Надежда“ ЕООД и Анатоли Еленков срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 14134/02.

Решение по недопустимост от 1.04.2004 г. по дело „Камберов ММ5“ АД срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 50357/99.

Решение от 2.06.2016 г. по дело „Международна банка за търговия и развитие“ АД и др. срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 7031/05.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Research report: Article 1 of Protocol No. 1 – Victim status of company shareholders in relation to measures affecting their companies or their share (coe.int)⁴⁰ .

2. *Protection under the ECHR of companies in case of measures taken against the company/*
Защита по ЕКПЧ на търговското дружество при действия, предприети срещу дружеството

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 24.11.2005 г. по дело *Капитал Банк АД срещу България, ЕСПЧ, Жалба 49429/99.*

Решение от 2.06.2016 г. по дело *Международна банка за търговия и развитие АД срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 7031/05.*

Решение от 5.06.2012 г. по дело *Rosenzweig and Bonded Warehouses Ltd срещу Полша, ЕСПЧ, Жалба № 51728/99.*

Решение от 16.04.2002 г. по дело *Société Colas Est и други срещу Франция, ЕСПЧ, Жалба № 37971/97.*

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека.

Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.⁴¹.

3. *Liability of third parties for the company’s obligations and protection of the company’s managers under the ECHR/*
Отговорност по ЕКПЧ на трети лица за задължения на дружеството и защита на управителите на дружеството

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 2.06.2016 г. по дело *Международна банка за търговия и развитие АД срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 7031/05.*

⁴⁰ https://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_victim_status_company_shareholders_ENG.PDF

⁴¹ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_BUL.pdf

Решение от 25.07.2013 г. по дело Ходорковский и Лебедев срещу Русия, ЕСПЧ, Жалби №11082/06 и №13772/05.

Решение от 16.07.2014 г. по дело Ališić и др. срещу Босна и Херцеговина, Хърватия, Сърбия, Словения и бивша югославска република Македония, ЕСПЧ (Голяма камера), Жалба № 60642/08.

Решение от 11.12.2018 г. по дело Lekić срещу Словения, ЕСПЧ, Жалба № 36480/07.

Решение от 26.03.2009 г. по дело Valentin срещу Дания, ЕСПЧ, Жалба № 26461/06.

Решение от 16.03.2021 г. по дело Karahasanoğlu срещу Турция, ЕСПЧ, Жалба № 21392/08.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Research report: Article 1 of Protocol No. 1 - Victim status of company shareholders in relation to measures affecting their companies or their share (coe.int.).

- **Horizontal teaching in the elective courses (examples):**

O) Information law

Human rights topics in the horizontal teaching of information law		
	English	Bulgarian
1	The impact of the ECHR on the regulation of the digital space: the right to privacy and data protection. The Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (CETS No. 108)	Влиянието на ЕКПЧ върху регулирането на дигиталното пространство: правото на зачитане на личния живот и защитата на личните данни. Конвенция 108 за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (CETS No. 108)
2	The impact of the ECHR on the concept and regulation of data protection and data retention in EU. Comparison with to right to informational privacy in the United States	Влиянието на ЕКПЧ върху понятието и регулирането на защита на личните данни и запазването на данните в ЕС. Сравнение с правото на информационна лична неприкосновеност в САЩ
3	The impact of the ECHR on the regulation of the freedom of speech in the digital space.	Влияние на ЕКПЧ върху регулирането на свободата на словото в дигиталното пространство.

Comparison between regulatory regimes in Europe and the United States	Сравнение между регулаторните режими в Европа и САЩ
---	---

1. *The impact of the ECHR on the regulation of the digital space: the right to privacy and data protection. The Convention for the Protection of Individuals with regard to Automatic Processing of Personal Data (CETS No. 108) / Влиянието на ЕКПЧ върху регулирането на дигиталното пространство: правото на зачитане на личния живот и защитата на личните данни. Конвенция 108 за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни (CETS No. 108)*

Required reading/Задължителна литература:

Council of Europe/European Court of Human Rights (2021) Guide to the Case-Law of the European Court of Human Rights: Right to respect for private and family life, home and correspondence.

Council of Europe/European Court of Human Rights (2021) Guide to the Case-Law of the European Court of Human Rights: Data protection.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

De Hert, & Papakonstantinou, V. The Council of Europe Data Protection Convention reform: Analysis of the new text and critical comment on its global ambition. *The Computer Law and Security Report*, 30(6), 2014, 633–642.

Tinière, R. Article 8 – Le droit à la protection des données à caractère personnel. In: *Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne - Commentaire article par article*. Bruylant, 2019, 185-204.

Reidenberg, J. *Lex Informatica: the formulation of information policy rules through technology*. *Texas Law Review*, 1998, 76(3), 553–553.

Топчийска, Д. Етика, право и технологии в контекста на защитата на личната неприкосновеност и личните данни в ЕС. Възможности за международно предаване на данни извън Евросъюза - част 1, сп. *Общество и право*, кн. 5/2018, 3-12 и част 2, сп. *Общество и право*, кн. 6/2018, 3–20.

2. *The impact of the ECHR on the concept and regulation of data protection and data retention in EU. Comparison with to right to informational privacy in the United States / Влиянието на*

ЕКПЧ върху понятието и регулирането на защита на личните данни и запазването на данните в ЕС. Сравнение с правото на информационна лична неприкосновеност в САЩ

Required reading/Задължителна литература:

Решение на КС № 2 от 12 март 2015 г., конституционно дело № 8/2014 г. (Обн., ДВ, бр. 23 от 27.03.2015 г.)

Решение на КС № 15 от 17 ноември 2020 г., конституционно дело № 8/2014 г. (Обн. ДВ, бр. 101 от 27.11.2020 г.)

Dhont, J and Pérez Asinari, M. V. New Physics and the law: a comparative approach to the EU and US privacy and data protection regulation: looking for adequate protection. In: L'utilisation de la méthode comparative en droit européen = Usage of methodology in European Law. Presses universitaires de Namur, Namur, 2003, 67–97.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Van Alsenoy, B. Data Protection Law in the EU: Roles, Responsibilities and Liability. KU Leuven Centre for IT & IP Law Series, 2019.

Solove, D. and Schwartz, P. Privacy Law Fundamentals. International Association of Privacy Professionals, 2011.

Glendon, M. A., Carozza, P. G. and Picker, C. B. Comparative Legal Traditions. Text, Materials and Cases on Western Law, 4th Edition. West Academic Publishing, 2014.

Bellia, P. Cyberlaw: problems of policy and jurisprudence in the information age. St. Paul, MN: West Academic Publishing, 2018.

Топчийска, Д. Защитата на личната неприкосновеност в условията на пандемията от COVID-19, Law Journal of NBU (Електронно юридическо списание на НБУ), бр. 2 от 2020 г., ISSN (online) 1314–5797, 63–74.

3. *The impact of the ECHR on the regulation of the freedom of speech in the digital space. Comparison between regulatory regimes in Europe and the United States / Влияние на ЕКПЧ върху регулирането на свободата на словото в дигиталното пространство. Сравнение между регулаторните режими в Европа и САЩ*

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 16 юни 2015 г. по дело Delfi AS срещу Естония, ЕСПЧ, Жалба № 64569/09

Решение от 12 октомври 2017 по дело Tamiz срещу Великобритания, ЕСПЧ, Жалба № 3877/14

Council of Europe/European Court of Human Rights (2021) Guide to the Case-Law of the European Court of Human Rights: Freedom of expression

Решение № 8 от 15.11.2019 г. на КС по к. д. № 4/2019 г. (Обн., ДВ, бр. 93 от 26.11.2019 г.)

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Glendon, M. A., Carozza, P. G. and Picker, C. B. Comparative Legal Traditions. Text, Materials and Cases on Western Law, 4th Edition. West Academic Publishing, 2014.

Bellia, P. Cyberlaw: problems of policy and jurisprudence in the information age. St. Paul, MN: West Academic Publishing, 2018.

Tarleton, G. Custodians of the Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions that Shape Social Media. Yale University Press, 2021.

Огнянова, Н., Няма да има Министерство на истината в ЕС в: Дезинформацията: новите предизвикателства“ Изд. СУ Св. Климент Охридски, 2021 (Международна научна конференция - октомври 2021)

Топчийска, Д., Обработването на лични данни за журналистически цели, сп. Общество и право, кн. 2/2019, 22–42.

P) Medical law

Human rights topics in the horizontal teaching of medical law		
	English	Bulgarian
1	Prisoner’s health related rights in the jurisprudence of ECtHR	Правата на затворниците, свързани с тяхното здраве, в практиката на ЕСПЧ
2	Reproductive rights under the ECHR	Репродуктивни права по ЕКПЧ
3	End of life and the ECHR	Край на живота и ЕКПЧ.

1. Prisoner’s health related rights in the jurisprudence of ECtHR/ Правата на затворниците, свързани с тяхното здраве, в практиката на ЕСПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 26.10.2000 г. по дело Kudla срещу Полша, ЕСПЧ, жалба № 30210/96.

Решение от 14.11.2002 г. по дело Mouiel срещу Франция, ЕСПЧ, жалба № 67263/01.

Решение от 10.11.2005 г. по дело Yildiz срещу Турция, ЕСПЧ, жалба № 22913/04.

Решение от 2.11.2006 г. по дело Serifis срещу Гърция, ЕСПЧ, жалба № 27695/03.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Thematic report. Health-related issues in the case-law of the European Court of Human Rights, Council of Europe/European court of human rights, 2015, 13-20⁴².

Guide on the case law of the European Convention on Human Rights. Prisoners. Updated on 31 December 2021⁴³.

2. *Reproductive rights under the ECHR/ Репродуктивни права по ЕКПЧ*

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 20.03.2007 г. по дело Tysięc срещу Полша, ЕСПЧ, жалба № 5410/03.

Решение от 4.12.2007 г. по дело Dickson срещу Обединеното кралство, ЕСПЧ (Голяма камера), жалба № 44362/04.

Решение от 16.12.2010 г. по дело A, B и C. срещу Ирландия, ЕСПЧ (Голяма камера), жалба № 25579/05.

Решение от 30.10.2012 г. по дело P и S срещу Полша, ЕСПЧ, жалба № 57375/08.

Решение от 14.12.2010 г. по дело Ternovszky срещу Унгария, ЕСПЧ, жалба № 67545/09.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Women's sexual and reproductive health and rights in Europe. Issue paper, published by the Council of Europe Commissioner for Human Rights, 2017⁴⁴.

Kapelańska-Pręgowska, J. The Scales of the European Court of Human Rights: Abortion Restriction in Poland, the European Consensus, and the State's Margin of Appreciation, Health and Human Rights Journal, Volume 23/2, December 2021, 213 – 224⁴⁵.

Wicks, E. A, B, C v Ireland: Abortion Law under the European Convention on Human Rights, Human Rights Law Review, 2011, 11:3, 556–566⁴⁶.

⁴² https://www.echr.coe.int/Documents/Research_report_health_ENG.pdf

⁴³ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Prisoners_rights_ENG.pdf

⁴⁴ <https://www.coe.int/en/web/commissioner/women-s-sexual-and-reproductive-rights-in-europe>

⁴⁵ <https://cdn1.sph.harvard.edu/wp-content/uploads/sites/2469/2021/12/kapelan%CC%81ska-pre%CC%A8gowska.pdf>

⁴⁶ <https://www.corteidh.or.cr/tablas/r26999.pdf>

3. End of life and the ECHR/ Край на живота и ЕКПЧ

Required reading/Задължителна литература:

Решение от 20.01.2011 г. по дело Naas срещу Швейцария, ЕСПЧ, жалба № 31322/07.

Решение от 19.07.2012 г. по дело Koch срещу Германия, ЕСПЧ, жалба № 497/09.

Решение от 30.09.2014 г. по дело Gross срещу Швейцария, ЕСПЧ (Голяма камера), жалба № 67810/10.

Решение от 5.06.2015 г. по дело Lambert и други срещу Франция, ЕСПЧ (Голяма камера), жалба № 46043/14.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Sartori, Daria. End-of-life issues and the European Court of Human Rights. The value of personal autonomy within a ‘proceduralized’ review, *Questions of International Law*, 30 June 2018⁴⁷.

Hendriks, A.C. End-of-life decisions. Recent jurisprudence of the European Court of Human Rights, *ERAForum* (2019) 19:561–570⁴⁸.

ii. Vertical Teaching – Human Rights Law as a Dedicated Course

Currently the working group at the Ministry of Justice is unanimous for introducing an additional compulsory course “Human Rights Protection” within the general Master’s degree in law. It is expected to have a minimum 75 total tuition hours and to upgrade the knowledge and skills of the law students in understanding and practicing human rights law. As these guidelines are supposed to provide for general strategic directions for the improvement of human rights legal education in Bulgaria, we offer an exemplary conception and curriculum for such a required course “Protection of Human Rights” in the general Master’s degree in law.

1. General introduction of the required course “Human Rights Protection”

1.1. Tuition hours – 75

- Lectures – 45 tuition hours
- Seminars – 30 tuition hours

⁴⁷ http://www.qil-qdi.org/wp-content/uploads/2018/06/03_End-Life_SARTORI_FIN.pdf

⁴⁸ <https://link.springer.com/article/10.1007/s12027-018-0530-7>

1.2.Preliminary requirements

Before enrolling to this course the law students need to have knowledge and skills in the field of Constitutional law, International public law and Legal English.

1.3.Annotation and learning objectives

Human Rights Protection is a required course that aims at upgrading the historical, theoretical and institutional knowledge in human rights law, acquired by the law students within the Law program.

Its starting point is the conception that human rights protection shall be initially and fundamentally realized within the national state. At the heart of the study will be the issues of subsidiarity, proportionality, constitutional identity and the role of the legislative and executive powers for the protection of human rights. The emphasis is put on the central place of the national courts supposed to interpret and apply human rights law in compliance with the jurisprudence of the European court of human rights (ECtHR) and the Court of EU, as well as the other international institutional mechanisms for human rights protection (e.g., UN human rights treaty bodies, including the Human Rights Committee, the Committee on the Rights of the Child, etc.)

The course presents and explains key concepts and institutes in the jurisprudence of the ECtHR, such as exhausting domestic remedies; positive obligations of the state for human rights protection; legitimate aim and proportionality of state intervention, fair balance test etc. The focus is on the jurisprudence of the ECtHR that is considered in correlation to the case law of Bulgarian courts and the Court of EU. The case law of the ECtHR is analysed so that the student can form a valid idea on the issues related to human rights protection, and especially how disputes between the applicant and the State have been resolved. It is further demonstrated to the law students how the legal concepts are being interpreted and implemented with a view to formulation of legal, institutional and political resolutions to strengthen human rights protection on national level.

Within the course, the students will further develop their analytical, critical and practical skills of analysis of the issues of human rights protection. They are expected to understand the relations and correlations between legal concepts and social, political and cultural values in specific cases of human rights protection. The study is mostly practically oriented towards examination of the issues of human rights protection in the perspectives of various institutional frameworks and legal remedies, as well as the formation of an overall understanding of the relationship between the domestic remedies and the international and regional mechanisms of human rights protection.

1.4.Competences

After having taken the course the law students will know the basic concepts and institutes, related to human rights protections, key human rights issues in the case law of ECtHR and in the case law of

Bulgarian courts, as well as the relationship among the internal remedies and the international human rights protection mechanisms. They will be able to understand the legal and social significance of the fundamental rights and liberties and to critically analyse human rights issues. They will also be able to seek and formulate legal, institutional and political solutions to human rights issues.

1.5. Curriculum:

A compulsory course of 75 tuition hours is divided between two types of teaching – lectures and seminars, and follows the same curriculum of at least 15 topics, as follows:

- lectures – 15 topics, 3 tuition hours for a topic (45 tuition hours lectures)
- seminars – 15 topics, 2 tuitions hours for a topics (30 tuition hours seminars)

Curriculum for required course “Human Rights Protection: in English and Bulgarian

No.	Curriculum/ Topics	Lectures + Seminars
1	Integrated approach to the human rights protection. Internal remedies and international mechanisms for human rights protection/ Интегриран подход към защитата правата на човека. Вътрешноправни и международноправни средства за защита	3+2
2	The role of the legislative and executive powers in the state for the protection of human rights/ Роля на законодателната и изпълнителната власт в държавата за защита на правата на човека	3+2
3	Crucial role of the national courts in the protection of human rights/ Основна роля на националните съдилища за защита на правата на човека	3+2
4	The European convention on human rights. Individual application to the ECtHR. Consideration of the complaints and mechanism for enforcement of decisions / Европейската конвенция по правата на човека. Право на индивидуална жалба до ЕСПЧ. Разглеждане на жалбите и механизъм на изпълнение на решенията	3+2
5	Basic concepts in the law of ECHR. Interpretation of the convention/ Основни понятия в правото по ЕКПЧ. Тълкуване на конвенцията	3+2
6	Right to a fair trial in the jurisprudence of the ECtHR and in Bulgaria/ Правото на справедлив процес в практиката на ЕСПЧ и в България	3+2
7	Right to life. Prohibition of torture, of inhumane or degrading treatment. Prohibition of slavery and forced labor/ Право на живот. Забрана за изтезания, за нечовешко и унижително третиране. Забрана за робство и принудителен труд	3+2
8	Right to liberty and security. No punishment without law. Freedom of movement/ Право на свобода. Забрана за налагане на наказание без закон. Свобода на придвижване	3+2
9	Freedom of thought, conscience and religion. Freedom of expression/ Свобода на мисълта, съвестта и религията. Свобода на изразяване	3+2

10	Right to respect for private and family life. Right to marry. Right to education/ Право на зачитане на личния и семеен живот. Право на встъпване в брак. Право на образование	3+2
11	Freedom of assembly and association. Political parties. Right to free elections/ Свобода на сдружаване. Политически партии. Участие в избори	3+2
12	Protection of property/ Право на собственост и притежания	3+2
13	Protection against discrimination/ Защита срещу дискриминация	3+2
14	Human rights issues in Bulgaria/ Проблеми в защитата правата на човека в България.	3+2
15	Perspectives to the protection of human rights in Bulgaria/ Перспективи пред защитата на правата на човека в България	3+2

1. Integrated approach to the human rights protection. Internal remedies and international mechanisms for human rights protection

1.1. *Human rights after World War 2 and the establishment of international and supranational mechanisms for human rights protection* – international treaties and institutional mechanisms (Council of Europe, UN Committees)

1.2. *The Role of the Council of Europe and the EU for the enshrinement of effective legal remedies for protection of the fundamental rights and liberties.*

- Comparison between the ECHR and European Charter of Fundamental Rights -legal nature, scope of regulation and institutional mechanisms.
- Why EU is not party to ECHR yet and what would be the significance of EU's accession to ECHR?

1.3. *The role of the mechanisms for monitoring the implementation of the international human rights treaties, incl. UN Human Rights Committee, the Committee on the Rights of the Child (CRC), the Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW), Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD), the Committee against Torture (CAT), The Committee on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families (CMW), The Committee on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD), the Committee on Enforced Disappearances (CED), The Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR), the European Committee of Social Rights etc.*

1.4. *Subsidiarity of the international protection of human rights*

- Primary role of the national state to protect human rights a;

- The concepts of constitutional identity and margin of appreciation.

Required reading/ Задължителна литература:

Танчев, Е. Основни права на човека. С.: Юриспрес: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002, 224 – 249.

Друмева, Е., Каменова, Ц. Права на човека: Учебно помагало. Пловдив: ПУ „Паисий Хилендарски“, 2000, част II и III.

Ковачева, Д. Националните институции за защита на правата на човека: международноправни стандарти и предизвикателства. С.: Изд. на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2021.

Семов, А. Права на гражданите на Европейския съюз. Т.1: Правен режим на защитата на правата на човека в Европейския съюз. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2013, 47–176.

Джонсън, Г., Симонидес, Я. Всеобща декларация за правата на човека. С.: Юнеско, 1995, 13–66.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Oddný Mjöll Arnardóttir & Antoine Buyse (ed.) Shifting Centres of Gravity in Human Rights Protection Rethinking relations between the ECHR, EU and national legal orders. Routledge Research in Human Rights Law series, London and New York: Routledge, Taylor & Francis, 2016, 1–59.

Бургентал, Т. Международно право по правата на човека. Кратък справочник. С.: Център за изследване на демокрацията: Информационен и документационен център на Съвета на Европа – София, 1997, гл. 2, гл. 3.

Moyn, S. The Last Utopia. Human Rights in History. The Belknap Press of Harvard University Press, 2010, 44-83.

Йочева, К. Механизми за наблюдение на изпълнението на международни договори в областта на правата на човека. С.: НБУ, 2020, 124–215.

Белова, Г. Актуални тенденции в защитата на правата на човека. С.: Класик дизайн, 2013.

Костов, С. Механизми за защита на основните права в Европейските общности и в Европейския съюз, Права на човека, 2/2005⁴⁹.

Действени и ефективни НИПЧ: предизвикателства, перспективни практики и възможности – Резюме. Агенция на Европейския съюз за основните права, 2021⁵⁰.

⁴⁹ <http://www.stanislvkostov.eu/Download/Mehanizmi.pdf>

⁵⁰ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2020-strong-effective-nhris-summary_bg.pdf

2. The role of the legislative and executive powers in the state for the protection of human rights

2.1. Human rights and legislation.

- Reference for the compliance of bills with the ECHR within the legislative process.
- Constitutional control over the laws and the role of the Constitutional court for the protection of human rights.

2.2. Human rights and the executive power.

- Police powers under the Ministry of Internal Affairs Act. Obligations of the police upon detention and protection of fundamental rights.
- Enforcement of custodial sentences and the obligations of the prison services in relation to human rights protection.

Required reading/ Задължителна литература

Янкулова, Р. Конституционното правосъдие и защитата на основните права. С.: Сиела, 2020, 7–69.

Механизъм за предварителен преглед на съответствието на проектите на нормативните актове с Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и практиката на Европейския съд по правата на човека. София, 2015⁵¹.

Прилагане на полицейски правомощия при спазване правата на човека – добри практики. Авторски колектив. С.: Академия на МВР, 2015.

Международни стандарти за третиране на лишени от свобода: наръчник за служители в пенитенциарните учреждения⁵².

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Loveland, I. Constitutional Law, Administrative Law and Human Rights. A Critical Introduction. (6th ed.), Oxford University Press, 2012, 20–85, 588–611.

Дъфи, П. Полицията и Европейската конвенция по правата на човека. Страсбург: Съвет на Европа.

Защита на човешките права и развитие на знания и умения на полицейски служители за работа в мултиетническа среда. Авторски колектив (наръчник). С.: Академия на МВР, 2014.

⁵¹ <https://humanrights.bg/Media/Default/Documents/Reports/Mechanism-1.pdf>

⁵² <https://justice.government.bg/api/part/GetBlob?hash=6FBC77290DB5922AFA1B65B0F163FCCF>

Трендафилова, Е. Някои въпроси, които чл. 5 ЕКПЧ поставя относно изпълнение на наказания. Правата на човека, 4/2002, 26–44.

Маргаритова-Вучкова, С. Не/съответствието на процедурата по настаняване във възпитателни училища-интернати и социално-педагогически интернати с Европейската конвенция за правата на човека, Юридически сборник, том 18, 2011, БСУ, 166–176.

3. Crucial role of the national courts in the protection of human rights

3.1. The role of the court in the democratic state and rule of law to ensure the protection of fundamental rights and liberties.

- Human right in the criminal process – obligations of the investigating bodies and the prosecutor, as well as the Constitutional role of the court to ensure the basic rights of the accused person and the defendant.
- Obligations of the state to guarantee and protect the right to life, the physical integrity and human dignity of the persons. National case law. The victim in the criminal process.

3.2. Human rights in the administrative justice.

- General clause for judicial review of administrative acts and availability of effective legal remedies for protection in Bulgaria. Pilot judgment “Neshkov and others against Bulgaria”
- Principle of proportionality in the case-law of ECtHR and its impact on national case.

Required reading/Задължителна литература:

Становище № 9 (2006) на Консултативния съвет на европейските съдии (КСЕС) на вниманието на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно ролята на националните съдии за гарантиране ефективното прилагане на международното и европейското право, Страсбург, 10 ноември 2006 г.⁵³.

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, с.15,

Димитрова, М. Значението на практиката на Върховния административен съд за изхода на делата пред Европейския съд по правата на човека (кратък анализ на решението Посевини срещу България), 10 февруари 2017⁵⁴.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

⁵³ <https://rm.coe.int/1680747c7e>

⁵⁴ <https://www.humanrights.bg/Contents/Item/Display/1521>

Миланова-Фади, Л. Практиката на ЕСПЧ по български дела във връзка с изискването за ефективно вътрешноправни средства за защита, *Общество и право*, 4/2014, 37–45.

Салкова, Е. Правото на ефективни правни средства за защита и наказателният процес като способ за защита на материалните права. – В сб. *Наказателно законодателство – традиции и перспективи*. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2016, 381–393.

Петрова, Ц. Наказателноправна защита на жертвата на престъплението. – В сб. *Наказателно законодателство – традиции и перспективи*. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2016, 212–228

Чанкова, Д. Повече процесуални права и гаранции за участниците в наказателното производство. – В: сб. *Наказателно законодателство – традиции и перспективи*. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2016, 337–348.

Георгиев, Б. Обща клауза за обжалване на административни актове, *Юридически сборник, БСУ*, т. 19, 2019, 27–34.

Станин, М. Насоченост на ограничаването на субективни права към законово определени цели. Съразмерност. Необходимост, *Научни известия, ЮЗУ „Неофит Рилски“*, Правно-исторически факултет, 4, 1, 2008, 64–72.

Пехливанов, К. Независимите административни органи при парламентарното управление. С.: Сиела, 2016, 201–225.

Далакурас, Т. Приложение на принципа на пропорционалност в досъдебното наказателно производство, *De jure*, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, 1/2010, 85–93.

Kosař, D., Petrov, J. et al. *Domestic Judicial Treatment of European Court of Human Rights Case Law. Beyond Compliance*. Routledge Research in Human Rights Law. London and New York: Routledge, 2020, 17–80, 233–257.

Barak, A. *Proportionality: Constitutional Rights and Their Limitations*, Cambridge Studies in Constitutional Law, Cambridge University Press, 2012, 181–185, 243–378.

4. The European convention on human rights. Individual application to the ECtHR.

Consideration of the complaints and mechanism for enforcement of decisions.

4.1. Institutional structure of ECHR

- Council of Europe. Committee of ministers.
- Formation of the ECtHR

4.2. Right of Individual Complaint to ECtHR

- Admissibility (time-limit, exhaustion of internal remedies)
- Examination of the case and ruling on the merits.
- Just satisfaction and compensation for violations of the Convention

4.3. *Mechanism for enforcement of the judgments of the ECtHR.*

- Committee of ministers and mechanism for enforcement
- Significance of the Pilot judgments

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 49–94, 120–130, 208–233.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 38–65.

Wildhaber, L. Pilot Judgments in Cases of Structural or Systemic Problems on the National Level. In: R. Wolfrum & U. Deutsch (eds.), *The European Court of Human Rights Overwhelmed by Applications: The Problems and Possible Solutions*, Berlin/Heidelberg: Springer, 2009, 69–75.

Gerards, J. The Pilot Judgment Procedure Before the European Court of Human Rights as an Instrument for Dialogue. In: M. Claes & P. Popelier (eds.), *Constitutional Conversations*, Antwerp: Intersentia, 2012, 371–395.

Бюрбан, Ж.-Л. Съветът на Европа. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 1997, 39–80.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Практическо ръководство върху критерии за допустимост на жалбите до Европейския съд по правата на човека. (3то доп. изд.). С.: Министерство на правосъдието, 2016.

Анализ на изпълнението на решенията на ЕСПЧ по ключови осъдителни дела срещу България, Институт за пазарна икономика, август 2019 г.⁵⁵.

Marmo, M. The Execution of Judgments of the European Court of Human Rights – A Political Battle“, 15 *Maastricht Journal of European and Comparative Law* (2008) 2, 235–258.

Lambert-Abdelgawad, E. *The execution of judgments of the European Court of Human Rights*, 2d Ed., Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2008.

Гитева, Д., Г. Горанова. Правото на индивидуална жалба пред Европейския съд по правата на човека и неговото ефективно упражняване, *Правата на човека*, 2/2010, 5–20.

5. Basic concepts in the law of ECHR. Interpretation of the convention.

⁵⁵ <https://ime.bg/var/test-folder/Analyis-August-2019.pdf>

- 5.1. *Common concepts for ECHR and the other international mechanisms for human rights protection*: absolute and relative rights, legitimate purpose, proportionality of state interference with fundamental rights, democracy
- 5.2. *Concepts related to the interpretation of the ECHR, specific for the case law of the ECtHR*: European consensus, common European standards, margin of appreciation, evolutive interpretation etc.
- 5.3. *Concepts in the commentaries of the UN committees on the interpretation and application of the international human rights treaties*: international standards, the best interests of the child, positive obligations of the state etc.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 8–23.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 66–89.

Niamh Nic Shuibhne. The Court of Justice and fundamental rights: if margin of appreciation is the solution, what is the problem? – In: (ed.) *Shifting Centres of Gravity in Human Rights Protection Rethinking relations between the ECHR, EU and national legal orders*. Routledge Research in Human Rights Law series, London and New York: Routledge, Taylor & Francis, 2016, 116–143.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Akandji-Kombe, J.-F. Positive obligations under the European Convention on Human Rights. A guide to the implementation of the European Convention on Human Rights, Human rights handbooks, No. 7, Council of Europe, 2007⁵⁶.

Mowbray, A. The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights, Oxford: Hart Publishing, 2004, 1–7.

Rachel Hodgkin & Peter Newell. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child, United Nations Children's Fund, Year: 2008, 35–46.

Arai-takahashi, Y. The Margin of Appreciation Doctrine: a Theoretical Analysis of Strasbourg's Variable Geometry. – In: (ed.) *Constituting Europe. The European Court of Human Rights in a National, European and Global Context*, Cambridge University Press, 2013, 62–105.

⁵⁶ <https://rm.coe.int/168007ff4d>

Letsas, G. The ECHR as a Living Instrument: its Meaning and Legitimacy. – In: (ed.) Constituting Europe. The European Court of Human Rights in a National, European and Global Context, Cambridge University Press, 2013, 106–140.

Zysset, A. The ECHR and Human Rights Theory: Reconciling the Moral and the Political Conceptions, Routledge, 2018, 120–206.

6. Right to a fair trial in the jurisprudence of the ECtHR and in Bulgaria.

6.1. Access to justice

6.2. The right to independent and impartial court under Art. 6 ECHR

6.3. Right of defence

- The presumption of innocence in the case law of the ECtHR
- Legal aid
- Effective legal remedies.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 436–588.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 363–447.

Цонков, И. Теория и практика на съдебното производство по наказателни дела (състезателността в светлината на ЕКПЧ). С.: Сиела, 2014, 187–289.

Mowbray, A. The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights, Oxford: Hart Publishing, 2004, 98–126.

Панова, П. Европейските стандарти за справедлив наказателен процес по чл. 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и българското законодателство и практика, Съвременно право, 6/2004, 37–55.

Панова, П. Изискванията на чл. 6, параграф 4, буква D от ЕКЗПЧОС и гаранциите на НПК, Съвременно право, 5/2003, 47–56.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Правото на справедлив процес в административното производство: Сборник решения на Европейския съд по правата на човека по дела срещу България. С.: Фондация „Български адвокати за правата на човека“, 2008, 104 с.

Макбрайд, Д. Правата на човека и наказателния процес. Практиката на Европейския съд по правата на човека. С.: Фондация „Български адвокати за правата на човека“, 2012.

Правото на справедлив процес. Ръководство по член 6 на Европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиби, 2016.

7. Right to life. Prohibition of torture, of inhumane or degrading treatment. Prohibition of slavery and forced labor

7.1. Right to life

- Obligations of the state to guarantee the right to life (appropriate legal and administrative framework)
- Beginning of life. Regulation of activities representing risk for life. Preventive actions.
- Concept of absolute necessity of use of lethal force. Procedural obligation for investigation.
- Capital punishment. Obligation of the state upon expulsion into a state that allows for capital punishments.

7.2. Prohibition of torture, of inhumane or degrading treatment

- Obligations of the state to guarantee the physical integrity and human dignity.
- Differentiation between the concepts – torture, inhumane or degrading treatments. Minimum severity. Criteria for qualification.
- Persons under the control of the state – prisoners, persons in institutions, detained foreigners.
- Prohibition for extradition or expulsion upon real risk of inhumane treatments.

7.3. Prohibition of slavery and forced labor.

- Prohibition of slavery and servitude.
- Forced or compulsory labor.
- Modern slavery and trafficking in human beings.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 233–334.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 271–319.

Scarpa, Silvia. Trafficking in Human Beings: Modern Slavery. Oxford University Press, Year: 2008, 137–170.

Гиргинов, А. „Абсолютната необходимост“ за употреба на сила при задържане на престъпник: термини и тълкувания, Адвокатски преглед, 7/2012, 3–14.

Панова, П. Процедурни гаранции при експулсиране на чужденци: Стандартите на чл. 1 от Протокол № 7 към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и българското законодателство, Съвременно право, 1/2005, 18–29.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Кънев, К. Защита от изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. С.: Сиби, 2009.

Петрова, П. Право на живот на лицата лишени от свобода, Правна мисъл, год. 51, 4/2010, 71–81.

Mowbray, A. The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights, Oxford: Hart Publishing, 2004, 7–66.

Ганев, М. Гаранции за закрила правата на човека в международните договори на България за екстрадиция, Юридически сборник, 9/1998, 158–191.

8. Right to liberty and security. No punishment without law. Freedom of movement.

8.1. *Right to liberty*

- Detention (procedural guarantees against arbitrary treatment). Detention of persons from vulnerable groups (minors, persons with mental disorders, foreigners with a view to deportation)
- Rights upon detention – right to be informed, Habeas Corpus, judicial review within reasonable time periods.

8.3. *Freedom of movement.*

- Distinction from deprivation of liberty (imprisonment).
- Restrictions on freedom. Legitimate purpose and proportionality..
- Restrictions for non-payment of public obligations.

8.3. *Nulla crimen, nulla poena sine lege*

- Fundamental principles and exceptions.
- Crime and punishment

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 336–434, 471–548.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 447–456.

Кънев, К. Правото на лична свобода и сигурност. С.: Сиби, 2016.

Ръководство по член 6 от Конвенцията - Право на справедлив съдебен процес (наказателно-правен аспект), актуализирано към 21.12.2021 г.⁵⁷, 45–94.

Ръководство по член 18 от Конвенцията – Обхват на допустимите ограничения на правата, актуализирано към 31.08.2018 г.⁵⁸.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Кръстева, З. Разследването на престъпления съгласно Европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиби, 2015, 113–199.

Mowbray, A. The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights, Oxford: Hart Publishing, 2004.

Moise, A. The “Nullum Crimen, Nulla Poena Sine Lege” Principle and Foreseeability of the Criminal Law in the Jurisprudence of European Court of Human Rights. Scholars International Journal of Law, Crime and Justice, July, 2020; 3(7), 240–247.

9. Freedom of thought, conscience and religion. Freedom of expression.

9.1. Freedom of thought, conscience and religion.

- Religion, practice of religion through worship, teaching and observance.
- Registration of religious organizations.

9.2. Freedom of expression

- Types of expressing opinion (political, civic, artistic and commercial)
- Journalistic freedom and sources. Responsibilities of the journalists.
- Public persons and public officials. Insult, defamation, false accusation.
- Hate speech.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 709–850.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 521–547.

⁵⁷ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_BUL.pdf

⁵⁸ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_18_BUL.pdf

Право на свобода на мисълта, съвестта и религията. Право на образование. (прев. К. Кънев). С.: Сиби, 2018.

Murdoch, J. Protecting the Right to Freedom of Thought, Conscience and Religion under the European Convention of Human Rights, Strasbourg: Council of Europe, 2012.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Лозев, Е. Правото на свобода на мисълта: в произведенията на литературата и изкуството – едно решение на Европейския съд по правата на човека, *Общество и право*, 5/2016, 97–103.

Лозев, Е. Колизията между религиозната търпимост и свобода на изразяване, *Общество и право*, 7/2017, 90–98.

Велев, О. Свобода на религията според Европейската конвенция за правата на човека. – В сб. Научни четения на тема „Право и религия“. С.: УИ „Св. Климент Охридски“, 2021, 497–520.

Ковачева, Н. Свобода на изразяване и професионалната отговорност на журналиста, *Общество и право*, 3/2007, 80–87.

Stijn, S. Freedom of Expression and the Right to Reputation: Human Rights in Conflict, *American University International Law Review*, 2010, Vol. 26, Issue 1, 183–236.

10. Right to respect for private and family life. Right to marry. Right to education.

10.1. *Right to private life*

- Right to self-determination;
- Personal data protection;
- Right to favourable environment.

10.2. *Right to family life*

- The best interest of the child;
- Disputing parentage and parental contacts

10.3. *Housing and correspondence*

- Search and seizure;
- Special investigative tools.

10.4. *Right to marry*

- Differentiation from the right to respect of family life;
- Regulation of marriage;
- The state and marriage between persons of the same sex;
- Non-marital partners.

10.5. *Right to education*

- Educational system, educational programme, convictions of parents.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 624–708, 904–914, 1083–1098.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 456–505, 562–577, 602–613.

Кънев, К. Право на зачитане на личния и семейния живот, жилището и кореспонденцията, С.: Сиби, 2020.

Ръководство по член 8 от Европейската конвенция за правата на човека Право на зачитане на личния и семейния живот, жилището и кореспонденцията, Актуално към 31 август 2020 г.⁵⁹.

Право на образование. Ръководство по член 2 от Протокол № 1 на Европейската конвенция за правата на човека, Обновено към 31 август 2018 г.⁶⁰.

Увод в правата на човека 6: Право на зачитане на личния и семейния живот, жилището и кореспонденцията. Сиби, С., 2020.

Наръчник за правата на човека на Съвета на Европа. Защита на правото на зачитане на личния и семейния живот, Ivana Roagna (2012)⁶¹.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Mowbray, A. The Development of Positive Obligations Under the European Convention on Human Rights by the European Court of Human Rights, Oxford: Hart Publishing, 2004, 127–188.

Marshall, J. Personal Freedom Through Human Rights Law?: Autonomy, Identity and Integrity Under the European Convention on Human Rights (International Studies in Human Rights). Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2008, 33–88.

Beiter, K. D. The Protection of the Right to Education by International Law, International Studies in Human Rights, Martinus Nijhoff Publishers, 2005, 315–372.

Johnson, P. LGBT Rights at the Council of Europe and the European Court of Human Rights. – In: Marshall, J. (ed.) Personal Identity and the European Court of Human Rights. London, New York: Routledge, 2022, 99–130.

Feldman, D. Marriage, Identity and the European Court of Human Rights. – In: Marshall, J. (ed.) Personal Identity and the European Court of Human Rights. London, New York: Routledge, 2022, 131–151.

⁵⁹ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_8_BUL.pdf

⁶⁰ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_2_Protocol_1_BUL.pdf

⁶¹ <https://rm.coe.int/16806f1554>

Игнатова-Костова, С. Федералният Конституционен съд на Германия отмени ограничаването на родителски права: решение е по индивидуална конституционна жалба на българска гражданка, *Общество и право*, 4/2019, 77–92.

Матеева, Е. Понятието „най-добри интереси на детето“ според източниците на международното право и правото на Европейския съюз. – В: *Liber Amicorum* в чест на доц. д-р Юлия Захариева. УИ „Св. Климент Охридски“, С., 2020, 593–640.

Матеева, Е. Относно значението на понятието „най-добри интереси на детето“ по член 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето като критерий с първостепенно значение за разрешаване на задгранично пътуване на дете без съгласие на единия родител, 12–53.

Тестове за самооценка по Права на човека⁶².

Dawn, O., J. Fedtke (eds.). *Human Rights and the Private Sphere: A Comparative Study*. London, Routledge-Cavendish, 2007, Chapter 14, 427–464.

Youngs, R. *English, French & German comparative law*. Third edition. Imprint Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge, 2014, 240–268, 441–455.

Case law

Right to private life

Решение от 29 април 2002 г. по дело Pretty срещу Великобритания, ЕСПЧ, Жалба 2346/02 – *concept of private life*

Решение от 24.06.2004 г. по дело Von Hannover срещу Германия, ЕСПЧ, Жалба 59320/00 – *in public context*

Решение от 28 ноември 2017 г. по дело Antović и Mirković v Черна гора, ЕСПЧ, Жалба 70838/13 – *video surveillance at the workplace*

Решение от 26 март 1985 г. по дело X и Y срещу Нидерландия, ЕСПЧ, Жалба 8978/80 – *positive obligations of the state*

Решение от 20 юни 2002 г. по дело Ал-Нашиф срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 50963/99 – *expulsion of a stateless person*

Решение от 26 юли 2011 г. по дело М. и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41416/08

Решение от 16 февруари 2021 г. по дело Бехар и Гутман срещу България, ЕСПЧ 29335/13

Решение от 16 февруари 2021 г. по дело Будинова и Чапразов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 12567/13

⁶² <https://okata.info/bhc/rkovodstvo-po-pravata-na-chovjeka/rkovodstvo-po-pravata-na-chovjeka/bg>

Решение от 26 септември 2006 г. по дело Wainwright срещу Великобритания, ЕСПЧ, Жалба 12350/04 – *physical integrity*

Решение от 24 юни 2004 г. по дело Василева срещу България, ЕСПЧ, Жалба 23796/10, § 63 – *health care and treatment*

Решение от 16 февруари 2007 г. по дело Tusiaç срещу Полша, ЕСПЧ, Жалба 5410/03 – *abortion, reproductive rights*

Решение от 20.11.2007 г. по дело Хас срещу Швейцария, ЕСПЧ, Жалба 31322 - *euthanasia*

Right to family life

Решение от 16 ноември 2021 г. по дело Кязим срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 39356/17 - *right to a name*

Решение от 09 юли 2020 г. по дело Y.T. срещу България, ЕСПЧ, Жалба No 41701/16 – *gender identity*

Решение от 16 юли 2014 по дело Härmäläinen срещу Финландия, ЕСПЧ, Жалба 37359/09 - *sexual orientation and sexual life*

Решение от 21 септември 2010 по дело Polanco Torres and Movilla Polanco срещу Испания, ЕСПЧ, Жалба 34147/06 - *protection of personal reputation; defamation*

Решение по дело Лебоа срещу България, ЕСПЧ, Жалба: 67482/14 – *private sphere during detention and imprisonment*

Right to personal development and autonomy

Решение от 23.03.2017 г. по дело A.-M. V. срещу Финландия, ЕСПЧ, Жалба 3251/13

Решение от 24 май 2005 г. по дело Tiğ срещу Турция, ЕСПЧ, Жалба 8165/03 – *appearance*

Right to clean or healthy environment

Решение от 9 декември 1994 г. по дело Lopez Ostra срещу Испания, ЕСПЧ 16798/90

Решение от 27 януари 2009 г. по дело Tătar срещу Румъния, ЕСПЧ, Жалба 67021/01

Решение от 2 ноември 2006 по дело Giacomelli срещу Италия, ЕСПЧ, Жалба 59909/00

Right to family life

Решение от 3 юни 1979 г. по дело Marckx срещу Белгия, ЕСПЧ, Жалба 6833/74 – *concept of family life*

Решение от 27 октомври 1994 г. по дело Kroon и други срещу Нидерландия, ЕСПЧ, жалба 18535/91 – *family couples*

The best interest of the child

Решение от 10 февруари 2015 г. по дело Пенчеви срещу България, ЕСПЧ, жалба 77818/12

Решение от 2 май 2019 г. по дело Вецев срещу България, ЕСПЧ, Жалба 54558/15

Решение от 12 февруари 2008 г. по дело Naase and Others срещу Германия, ЕСПЧ, Жалба 34499/04

Housing and correspondence

Решение от 2 ноември 2006 по дело Giacomelli срещу Италия, ЕСПЧ, Жалба 59909/00 – *concept of housing*

Решение от 15 януари 2014 г. по дело Гуцанови срещу България, ЕСПЧ, Жалба 34529/10 – *interference and entrance of police at home*

Решение от 24 април 2004 г. по дело Йорданова и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба №41488/98 – *illegally built housing*

Решение от 21 април 2016 г. по дело Иванова и Черкезов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 46577/15 - *illegally built housing, eviction of tenants, unauthorized residence*

Решение от 22 май 2008 г. по дело на Илия Стефанов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 65755/01 - *interception of telephone communication*

Решение от 16 ноември 2021 г. по дело Васил Василев, ЕСПЧ, Жалба 7610/15 – *secret of lawyer-client communication*

Решение от 22 май 2008 г. по дело Петров срещу България, ЕСПЧ, Жалба 15197/02 - *prisoners' correspondence*

Решение от 15 ноември 2010 г. по дело Милева и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 43449/02 и 21475/04; Галев и други срещу България (дек.), №. 18324/04, 29 септември 2009 г. - *noise and inconveniences, neighbours*

Решение от 2 декември 2010 г. по дело Иван Атанасов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 12853/03 - *contaminating and potentially dangerous activities*

Search and seizure

Решение от 15 януари 2014 г. по дело Гуцанови срещу България, ЕСПЧ, Жалба 34529/10

Решение от 16 февруари 2016 г. по дело Говедарски срещу България, ЕСПЧ, Жалба 34957/12

Решение от 19 януари 2017 г. по дело Посевини срещу България, ЕСПЧ, Жалба 34957/12, - *commercial premises*

Решение от 22 май 2008 г. по дело на Илия Стефанов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 65755/01
- *lawyer's office*

Решение от 9 юни 2016 г. по дело Попови срещу България, ЕСПЧ, Жалба 39651/11 -*notary's office*

Special investigative tools

Решение от 28 юни 2007 г. по дело Асоциация за европейска интеграция и права на човека и Екимджиев срещу България, ЕСПЧ, Жалба 62540/00

Решение от 11 януари 2022 г. по дело Екимджиев и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 70078/12

Решение от 25 май 2021 г. по дело Big Brother Watch and Others v. the United Kingdom, ЕСПЧ, Жалби 58170/13, 62322/14 и 24960/15

The state and marriage between persons of the same sex

Решение от 24 юни 2010 г. по дело Schalk and Kopf срещу Австрия, ЕСПЧ, Жалба 30141/04

11. Freedom of assembly and association. Political parties. Right to free elections.

11.1. *Freedom of association. Political parties*

- Types of association;
- Constitutional provisions and the case law of the ECtHR;
- Restrictions to the right and proportionality]
- Registration of legal entities that have unpopular aims.

11.2. *Participation in elections*

- Restrictions to the voting rights, legitimate purpose and proportionality.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 851–903, 1099–1137.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 547–562.

Ръководство по член 11 от Европейската конвенция по правата на човека. Свобода на събрание и сдружаване, Актуално към 30 април 2021 г.⁶³.

Решения на Европейския съд по правата на човека: делото Багиров срещу Азербайджан, делото Бьоз срещу Белгия, делото Национално движение „Екогласност“ срещу България. *Съвет на Европа. Европейски съд по правата на човека (Страсбург)*. С. : Сиби, 2021.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Zysset, A. Freedom of Expression, the Right to Vote, and Proportionality at the European Court of Human Rights: An Internal Critique, *International Journal of Constitutional Law*, Vol. 17, Issue 1, January 2019, 230–251.

Bates, E. Analysing the Prisoner Voting Saga and the British Challenge to Strasbourg, *Human Rights Law Review*, Vol. 14, Issue 3, 2014. 503–540.

12. Protection of property

12.1. Property and other possessions

- Positive obligation to protect property;
- Legitimate expectations;
- Peaceful enjoyment of possessions – legitimate purpose and “fair balance”;

12.2. Control over the use. Tax obligations, charges and fines.

12.3. Non-compliance with an enforceable judgment, awarding rights.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О’Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 1031–1082.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 578–623.

Ръководство по член 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека. Защита на собствеността. Актуализирано на 31 август 2021 г.⁶⁴.

Петя Захаријева, Общи белези на ограничителните клаузи по чл. чл. 8–11 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и чл. 1 от Протокол № 1⁶⁵.

⁶³ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_11_BUL.pdf

⁶⁴ https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_1_Protocol_1_BUL.pdf

⁶⁵ http://blhr.org/media/documents/Ограничителни_клаузи_по_чл.чл.8-11_ЕКПЧ_7.doc

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Erges, R. Taxation and Property Rights under the European Convention on Human Rights, *Intertax*, Volume 39, Issue 1 (2011) 2–11.

Leijten, I. The right to minimum subsistence and property protection under the ECHR: Never the twain shall meet? *European Journal of Social Security* 2019, Vol. 21(4), 307–325.

Praduroux, S. Property and Expropriation: Two Concepts Revisited in the Light of the Case Law of the European Court of Human Rights and the European Court of Justice, *European Property Law Journal*, Vol. 8, No. 2, 2019, 172–191.

Allen, T. Compensation for Property Under the European Convention on Human Rights, *Michigan Journal of International Law*, Vol.28, Issue 2, 2007, 287–335.

Калайджиева, З. ЕСПЧ: Конфискува се само имущество, което има връзка с престъпна дейност. В-к Кпитал от 14.06.2021⁶⁶.

Русева, М., Бончева, Р., Вранеску, М. Чл. 1 от Протокол № 1 на ЕКПЧОС – съдържание и обхват, ограничения, пряка приложимост⁶⁷.

Case law

Positive obligation to protect property

Решение от 25 септември 2018 г. по дело Владимиров срещу България, ЕСПЧ, Жалба 58043/10

Решение от 10 май 2007 г. по дело Кушоглу срещу България, ЕСПЧ, Жалба 48191/99

Legitimate expectations

Решение от 6 юли 2015 г. по дело Попов и Чонин срещу България, ЕСПЧ, Жалба 36094/08

Peaceful enjoyment of possessions – legitimate purpose and “fair balance”

Решение от 6 ноември 2012 г. по дело Явашев и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 41661/05 – *legitimate purpose in public interest*

Решение от 29 март 2007 г. по дело Дебелянови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 61951/00, § 54 – *legitimate purpose*

Решение от 15 януари 2009 г. по дело Копринарови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 57176/00 – *fair balance*

⁶⁶ <https://news.lex.bg/pegled-na-pechata/espch-konfiskuva-se-samo-imustvenstvo-koe/>

⁶⁷ See [Bulgarian Lawyers for Human Rights Foundation's database](#)

Решение от 02.09.2010 г. по дело Георгиева и Мукарева срещу България, ЕСПЧ, Жалба 3413/05 – *fair balance*

Решение от 7 септември 2021 г. по дело Саксбургготски и Хробок срещу България - *proportionality*

Interference with the right to peaceful enjoyment of possessions

Решение от 15 декември 2020 г. по дело Национално движение Екогласност срещу България, ЕСПЧ, Жалба 31678/17 - *excessive amount of the lawyer's fee*

Решение от 20 септември 2011 по дело „Шести май инженеринг“ ООД и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 17854/04

Решение от 7 ноември.2019 г. по дело Апостолови срещу България, ЕСПЧ, Жалба 32644/09 – *freezing of accounts*

Решение от 13 октомври 2015 г. по дело Ünsped Paket Servisi SaN. Ve Tic. A.Ş. срещу България, ЕСПЧ, Жалба 3503/08 - *отнемане собственост на трето лице, неучаствало в наказателно производство deprivation of possessions of a third party that has not participated in the criminal proceedings*

Dispossession

Решение от 2 юли 2009 г. по дело Кирова и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 31836/04 - *restitution*

Решение от 3 ноември 2005 г. по дело Недялков и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 44103/05

Найденов срещу България (Жалба № 17353/03) – *agricultural lands*

Решение от 13 януари 2015г. по дело Хаджигеоргиеви срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41064/05

Решение от 2 юли 2009 г. по дело Кирова и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 31836/04

Решение от 21 април 2016 г. по дело Иванова и Черкезов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 46577/15 – *house demolition*

Control over the use

Решение от 3 юли 2012 г. по дело Ташев срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 41816/04

Решение от 4 март 2014 г. по дело Микроинтелект ООД срещу България, ЕСПЧ, срещу Жалба № 34129/03

Решение от 2 юни 2016г. по дело Международна банка за търговия и развитие АД и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 7031/05

Решение от 24.11.2005 по дело Капитал Банк АД срещу България, ЕСПЧ, Жалба 49429/99 - *withdrawal of a license*

Решение от 26 март 2020 по дело Пендов срещу България, ЕСПЧ, Жалба 44229/11 – *seizure and retention of a server*

Решение от 5 юли 2018 г. Бояджиева и „Глория Интърнешънал Лимитид“ ЕООД срещу България, ЕСПЧ, Жалби 41299/09 и 11132/10) – *bankruptcy proceedings*

Решение от 3 март 2015 г. по дело Димитрови срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 12655/09 - *confiscation*

Решение от 13 юли 2021 г. по дело Тодоров и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 50705/11 - *confiscation*

Non-compliance with an enforceable judgment, awarding rights

Решение от 30 септември 2004 по дело Манчева срещу България, ЕСПЧ, Жалба 39609/98;

Решение от 5 февруари 2013 г. по дело Пашов и други срещу България, ЕСПЧ, Жалба 20875/07

Решение от 22 април 2004 г. по дело Ангелов срещу България, ЕСПЧ, Жалба № 44076/98

13. Protection against discrimination

13.1. *Art. 14 ECHR - scope and ancillary character;*

- The right to equal treatment as a secondary right under ECHR

13.2. *Forms of discrimination and the discrimination test*

- Direct and indirect discrimination; discrimination by association; positive actions;
- Discrimination test – different treatment; lack of objective and reasonable justification (legitimate purpose and proportionality)

13.3. *Protection against discrimination in Bulgaria.*

- Legal framework and institutional mechanisms (Commission for protection against discrimination);
- National case law on protection against discrimination.

Required reading/Задължителна литература:

Харис, О'Бойл, Уорбрик, Бейтс, Бъкли. Право на европейската конвенция за правата на човека. С.: Сиела, 2015, 938–984.

Ван Дайк, П., Ван Хууф, Х. Европейската конвенция за правата на човека – теория и практика. С.: Изд. на фонд. „Български адвокати за правата на човека“, 2000, 666–684.

Наръчник по европейско право в областта на недискриминацията. Агенция на Европейския съюз за основните права и Съвет на Европа, 2020.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Административни съдилища и правото на ЕС, част III. С.: НИП, 2019, 11–89;

Илиева, М. Избрани стандарти на антидискриминационното право. С.: Сиби, 2009.

Защита срещу дискриминация: правна уредба, проблеми и тенденции: сборник с доклади от национална научна конференция, 8 юни 2018 г., Варна: Стено, 2018.

Димитров, Б, Стоянов, Р. Наръчник по антидискриминационни право. С.: Български хелзинкски комитет, 2019.

Tobler, C. Equality and Non-Discrimination under the ECHR and EU Law. A Comparison Focusing on Discrimination against LGBTI Persons, *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* 74 (3), 521–561⁶⁸.

14. Human rights issues in Bulgaria

14.1. *ECtHR judgments against Bulgaria.*

14.2. *The reports of Bulgaria in the UN mechanisms for monitoring the monitoring the implementation of the international human rights treaties.*

14.3. *Specifics of the human rights protection of the socially vulnerable groups – children, persons with disabilities, refugees, LGBTI.*

Required reading/Задължителна литература

Йочева, К. Механизми за наблюдение на изпълнението на международни договори в областта на правата на човека. С.: НБУ, 2020, 218–298.

Иларев, В. Сборник по бежанско право. С.: Black Flamingo Publishing, 2015, 9–117.

Тодорова, В., Стойчев, В., Димитрова, М., Шабани, Н. Може ли правосъдието да бъде щадящо по отношение на децата. С.: Български център за нестопанско право, 2021 г.⁶⁹.

⁶⁸ https://www.zaoerv.de/74_2014/74_2014_3_a_521_562.pdf

⁶⁹ http://bcnl.org/uploadfiles/documents/Child-Friendly_Justice_Bulgaria_Report_BG.pdf

Основни принципи и дефиниции Учебни материали за достъпа до правосъдие на деца мигранти Проект FAIR, Април 2018⁷⁰.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Петкова, Ц Тридесет години от приемането на Конвенцията за правата на детето : Предизвикателства и перспективи : Сборник доклади от международна научна конференция, 10 декември 2019 г., НБУ. С.: НБУ, 2021⁷¹.

Попова, Ц. Възможности за осъществяване на установеното с конвенцията за правата на хората с увреждания право на труд за всички граждани с увреждания, Правна мисъл, год. 59, 3/2018, 79–93.

Любенова, Д., Стоянов, Т. Анализ на съдебната практика, касаеща правата на ЛГБТИ лицата в Република България. София: Младежка ЛГБТ организация Действие, 2020⁷².

15. Perspectives to the protection of human rights in Bulgaria

15.1. Development of the legislative process

- Does the reference for compliance of the bills with the ECHR work effectively? Other options for compliance with the human rights protection standards within the legislative process.

15.2. Development of the administration of justice – civil, criminal, administrative

- Contradictions in the national case law
- Proposals for improvement of the human rights protection in the administration of justice – the impact of the case law of the ECtHR and the Court of the European Union.
- Interpretive decisions of the courts.

15.3. Development of the constitutional justice (individual complaint to the Constitutional court)

Required reading/Задължителна литература:

Янкулова, Р. Конституционното правосъдие и защитата на основните права. С.: Сиела, 2020, 110–200.

Шабани, Н. Новата парадигма на правосубектността: член 12 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, Правна мисъл, год. 55, 1/2014, 78–96.

⁷⁰ <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2018/06/Europe-FAIR-module-0-Training-modules-2018-BUL.pdf>

⁷¹ <http://eprints.nbu.bg/4528/1/30-godini-ot-priemaneto-na-konvenciyata-za-pravata-na-deteto.pdf>

⁷² https://www.deystvie.org/_files/ugd/84be43_97a1ed5da6084e3c9af68c9b9110f81b.pdf

Може ли правосъдието да бъде щадящо по отношение на децата – международни и национални перспективи, Международна конференция, София, 30 юни – 2 юли 2021 г. Сборник с материали. С.: Български център за нестопанско право, 2021 г.⁷³.

Recommended reading/Препоръчителна литература:

Танчев, Е. Влиянието на пряката жалба върху функциите на Конституционния съд. – В: Николова, Р. (сб.) Законът на правото или правото на закона. С.: НБУ, 2016. 58–76⁷⁴.

Сталев, Ж. Да не пренасяме механично немския модел на индивидуална жалба до КС, Общество и право, 2/2013, 63–65.

Екимджиев, М. Индивидуална жалба до КС ще намали делата срещу България в Страсбург, Общество и право, 2/2013, 66–68.

4. Model Curricula at the specialized Master's level

i. Horizontal Teaching – Human Rights Components in Related Law Courses

At present, there are no specialized Master programs in law. The only specialized Master's programme in human rights offered at SU provides for a Master's degree in International Relations.

The current State regulation does not allow for specialized Master's degrees in law. While it is difficult to suggest what should be the length, structure and specialization of any future Master's program in law, LLM programs in other countries are generally one year. Any horizontal teaching would have to further develop into the specifics of such specialized Master's program.

The guidelines for the horizontal teaching of human rights within the general Master's program of law could be the starting point for further delving into human rights issues in each specific field, such as Criminal law and process, Civil law and process, EU law etc.

ii. Vertical Teaching – Human Rights Law as a Dedicated Course

- **Course Description:**

⁷³ http://bcnl.org/uploadfiles/documents/conference/CFJ_Collection_of_conference_materials_bg_final.pdf

⁷⁴ <http://ebox.nbu.bg/lawofright/index4.php?id=28#t>

This course discusses human rights as a legal concept, and aims to provide students with a good understanding of human rights law principles, institutions, and enforcement mechanisms at the national and international levels. Moreover, it sets out to examine the manner in which certain rights and protections for certain specific persons have emerged, have been interpreted, and have been applied in practice.

The course places human rights law in a broader context of international law, and gives an overview of the legal developments in human rights from 1789 through to the present, with a focus on the Universal Declaration on Human Rights, international and regional human rights treaties and UN Charter bodies. In studying the practice of human rights law, the focus will be on a selection of civil and political rights, socio-economic rights, collective rights, and extra-territorial rights which generate considerable controversies in their application.

Learning outcome

Knowledge

After having completed this course the student will have:

- knowledge about institutions and procedures concerning human rights protection.
- a good understanding of a selection of civil, political, socio-economic rights, and collective human rights, as well as issues of equality and access to justice;
- knowledge about the historical and political background of the selected rights and how they affect current political debates;
- knowledge about philosophical debates and problems relating to access to justice;
- knowledge about the recognition and interpretation of these rights in international and comparative law;
- knowledge about perceived and actual conflicts between different rights.

Skills

After having completed this course, the student will be able to:

- assess procedural and substantive human rights from different disciplinary perspectives;
- identify different rights and debate their respective justifications;
- assess how the application of human rights affects political and socio-legal processes;
- assess how substantive human rights are interpreted and applied in practice by human rights organs and other relevant actors;

- present oral and written arguments about human rights, using different methods.

- **Curriculum and Reading Materials:**

Lecture 1: The Field of International Human Rights Law

Required readings:

- Bantekas, I., L. Oette, International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 4–49 (45 pages)
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 59–68 (10 pages).

Recommended readings:

- The United Nations Charter
- Universal Declaration of Human Rights
- Танчев, Е. (ред.), Основни права на човека (Юриспрес: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002)

Lecture 2: Sources of International Human Rights Law

Required readings:

- Bantekas, I., L. Oette, International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 50–73 (23 pages)
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 68–118 (50 pages).

Recommended readings:

- Statute of the International Court of Justice.
- The Vienna Convention on the Law of Treaties, arts. 31 and 32.
- Articles on the Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts.

Lecture 3: Scope of Application

Required readings:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 145–284 (139 pages).

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 73–84 (11 pages).
- International Court of Justice, *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory* (Advisory Opinion) [2004] ICJ Rep 136.

Recommended readings:

- European Court of Human Rights, *Case of Loizidou v. Turkey* (Judgment) [1998] Application no. 15318/89
- European Court of Human Rights, *Case of Cyprus v. Turkey* (Judgment) [2000] Application no. 25781/94
- European Court of Human Rights, *Case of Ilascu and Others v. Moldova and Russia* [2004] Application no. 48787/99
- Human Rights Committee, *Lopez Burgos v. Uruguay* (Views) [1981] Communication no. 052/1979
- Inter-American Commission on Human Rights, *The Haitian Centre for Human Rights et al. v. United States* (Decision) [1997] Report no. 51/96
- European Court of Human Rights, *Case of Soering v. United Kingdom* (Judgment) [1989] Application no. 14038/88.
- European Court of Human Rights, *Case of M.S.S v. Belgium and Greece* (Judgment) [2011] Application no. 30696/09.

Lecture 4: Lawful Restrictions and Derogations to Human Rights

Required readings:

- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 291–428 (137 pages).

Recommended readings:

- Vienna Convention on the Law of Treaties, art. 2.
- European Court of Human Rights, *Case of Belilos v. Switzerland* (Judgment) [1988] Application no. 10328/83
- European Court of Human Rights, *Case of Leyla Sahin v. Turkey* (Judgment) [2005] Application no. 44774/98
- The Siracusa Principles on the Limitation and Derogation of Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights

- The International Law Association’s Paris Minimum Standards of Human Rights Norms in a State of Emergency.

Lecture 5: Civil and Political Rights

Required readings:

- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 350–410 (60 pages).

Recommended readings:

- Barendt, E. Freedom of Speech (2nd edn, Oxford University Press 2007).
- International Covenant on Civil and Political Rights
- Human Rights Committee, General Comment No. 37 on Right of peaceful assembly (2020)
- Taylor, P. A Commentary on the International Covenant on Civil and Political Rights: The UN Human Rights Committee's Monitoring of ICCPR Rights (Cambridge University Press 2020).

Lecture 6: Justiciability of Economic, Social, and Cultural Rights

Required readings:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 821–851 (30 pages).
- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 410–460 (50 pages).

Recommended readings:

- Nolan, A., B. Porter, M. Langford, ‘The Justiciability of Social and Economic Rights’ in Menno Kamminga (ed.), Challenges in International Human Rights Law (Ashgate 2014).
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights
- Committee on Economic, Social and Cultural Rights, General comment No. 26 on Land and economic, social and cultural rights (2021).

Lecture 7: Human Rights in the Bulgarian Legal System

Required readings:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 809–869 (60 pages).
- Борисов, О. Международноправна защита на правата на човека (Нова звезда, 2007)
- Танчев, Е. (ред.), Основни права на човека (Юриспрес: УИ „Св. Климент Охридски“, 2002)

Recommended readings:

- Ковачева, Д. Индивидът в международното право: Правосубектност на физическите лица в контекста на международното право на защита на правата на човека и международното хуманитарно право (Сиела, 2018).

Lecture 8: United Nations’ Monitoring and Supervisory Mechanisms

Required readings:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 869–985 (139 pages).
- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 194–237 (116 pages).

Recommended readings:

- Rodley, N. S. ‘The Role and Impact of Treaty Bodies’ in Dinah Shelton (ed), The Oxford Handbook of International Human Rights Law (Oxford University Press 2013) 621–649 (28 pages).
- Seibert-Fohr, A. ‘The UN Human Rights Committee’ in Gerd Oberleitner (ed), International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts (Springer 2018) 117–141 (24 pages).
- Симонидес, Я. (ред.), Права на човека: Международна защита. Мониторинг. Въвеждане в действие (БСУ, 2006).

Lecture 9: The European System of Human Rights Protection

Required readings:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 988–1020 (32 pages).

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 239–267 (28 pages).

Recommended readings:

- Семов, А. Права на гражданите на Европейския съюз – Том I Правен режим на защитата на правата на човека в ЕС (УИ „Св. Климент Охридски“ 2013)
- Харис, Д., М. О’Бойл, К. Уорбрик, Е. Бейтс, К. Бъкли, *Право на Европейската конвенция за правата на човека* (Сиела, 2015)
- van Dijk, P., F. van Hoof, A. van Rijn, L. Zwaak ‘Procedure Before the Court’ in van Dijk, P., F. van Hoof, A. van Rijn, L. Zwaak. *Theory and Practice of the European Convention on Human Rights* (5th edn, Intersentia 2018) 79–273 (194 pages).

Lecture 10: The Inter-American and African Systems of Human Rights Protection

Required readings:

- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 1020–1060 (40 pages).
- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 267–290 (23 pages).

Recommended readings:

- American Convention on Human Rights (Pact of San José)
- Additional Protocol to the American Convention on Human Rights in the Area of Economic, Social, and Cultural Rights (Protocol of San Salvador)
- Pasqualucci, J. M. *The Practice and Procedure of the Inter-American Court of Human Rights* (Cambridge University Press 2003) 326–350 (24 pages).
- Deftou, M.-L. *Fostering the Rule of Law in the Americas: Is There any Room for Judicial Dialogue between the IACtHR and National Courts?* (2020) 38(1) *Nordic Journal of Human Rights* 78–95 (17 pages).
- Gomez, V. ‘The Inter-American Commission and Court of Human Rights’ in Gerd Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018) 461–477 (16 pages).
- The African Charter on Human and People’s Rights

- D. Brand and C. Heyns (eds.), *Socio-Economic Rights in South Africa* (Pretoria University Law Press 2005)
- Ssenyonjo, M. ‘The African Commission and Court on Human and Peoples’ Rights’ in G. Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018) 479–509 (30 pages).
- Viljoen, F. “Understanding and Overcoming Challenges in Accessing the African Court on Human and Peoples’ Rights” (2018) 67(1) *International and Comparative Law Quarterly* 63–98 (35 pages).
- Viljoen, F. *International Human Rights Law in Africa* (2nd edn, Oxford University Press 2012) 410–469 (59 pages).
- Murray, R. “The Human Rights Jurisdiction of the African Court of Justice and Human and Peoples’ Rights” in Charles C. Jalloh, Kamari M. Clarke, and Vincent O. Nmehielle (eds), *The African Court of Justice and Human and Peoples’ Rights in Context: Development and Challenges* (Cambridge University Press 2019) 965–988 (23 pages).

Lecture 11: Reparations for Human Rights Violations and Human Rights Obligations of Non-State Actors

Required readings:

- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 1020–1060 (40 pages).
- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 668–718 (50 pages).

Recommended readings:

- United Nations General Assembly, ‘Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law’ (2006) Res. A/60/147
- United Nations, *Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations “Protect, Respect and Remedy” Framework* (2011) HR/PUB/11/04

Lecture 12: The Right to Development, Eradication of Poverty, and Related Rights

Required readings:

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 619–668 (49 pages).
- Sengupta, A. ‘On the Theory and Practice of the Right to Development’ in Menno T. Kamminga (ed), *Challenges in International Human Rights Law* (Routledge 2014) 667–721 (54 pages).

Recommended readings:

- Declaration of Alma-Ata
- Universal Declaration of Human Rights, art. 28
- United Nations General Assembly, Declaration on the Right to Development was adopted by the UN General Assembly (1986) Res. 41/128
- African Commission on Human and Peoples’ Rights, *Centre for Minority Rights Development (Kenya) and Minority Rights Group (on behalf of Endorois Welfare Council) v. Kenya* (Decision) [2009] Application no. 276/03
- UN Sustainable Development Goals <<https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>> (Goals 1, 10, 16 and 17).
- Борисов, О. Правата и задълженията на малцинствата според международното право (Нова звезда, 2007).

Lecture 13: Women’s human rights: focus on equality and non-discrimination

Required readings:

- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 670–722 (52 pages).
- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 508–544 (36 pages).

Recommended readings:

- A. Hellum and H. Sinding Aasen (eds.), *Women’s Human Rights: CEDAW in International, Regional and National Law* (Cambridge University Press 2013)
- Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

Lecture 14: Rights of Persons with Disabilities

Required readings:

- Skarstad, K. 'Human Rights Through the Lens of Disability' (2018) 36(1) Netherlands Quarterly of Human Rights 24–42 (18 pages).
- De Norre, J., S. Cabus, 'A Human Rights Perspective on Integration of Disabled Persons in the Competitive Labour Market: Evidence from the Legislative Frameworks of Poland, Bulgaria, Sweden and Belgium' (2020) Working Paper, KU Leuven

Recommended readings:

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 589–593 (4 pages).
- Lord, J., M. A. Stein, 'The Committee on the Rights of Persons with Disabilities' in Frédéric Mégret and Philip Alston (eds) *The United Nations and Human Rights: A Critical Appraisal* (2nd edn, Oxford University Press 2020).
- Convention on the Rights of Persons with Disabilities.
- Committee on the Rights of Persons with Disabilities, Concluding observations on the initial report of Bulgaria (22 October 2018) UN Doc. CRPD/C/BGR/CO/1.
- European Court of Human Rights, *Case of Stanev v. Bulgaria* (Judgement) [2012] Application no. 36760/06.

Lecture 15: Contemporary Challenges to Human Rights

Required readings:

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 24–50 (34 pages).

Recommended readings:

- European Court of Human Rights, *Case of Ekimdzhiev and Others v. Bulgaria* (Judgment) [2022] Application no. 70078/12.
- H. P. Aust and E. Demir-Gürsel (eds.) *The European Court of Human Rights: Current Challenges in Historical Perspective* (Edward Elgar 2021).
- Çalı, B., L. Bianku, I. Motoc, 'Migration and the European Convention on Human Rights' in Başak Çalı, Ledi Bianku, and Iulia Motoc (eds), *Migration and the European Convention on Human Rights* (Oxford University Press 2021) 3–18 (15 pages).

- Voigt, C. ‘Climate Change as a Challenge for Global Governance, Courts and Human Rights’ in Wolfgang Kahl and Marc-Philippe Weller, *Climate Change Litigation: A Handbook* (Beck-Hart-Nomos 2021).

5. Model Curricula at the PhD Level

iii. **Specialized Course on the Role and Impact of International, Regional, and Domestic Human Rights Mechanisms**

- **Course Description:**

This course provides insights into the role and impact of key selected international, regional, and domestic human rights mechanisms on the interpretation and development of human rights, as well as improving the enjoyment of human rights at the domestic level. Since its inception in the aftermath of WWII, the international human rights system has evolved through a number of successive phases and, arguably, currently is in the midst of a new stage of rethinking and development. Those developments are of an institutional, substantive and procedural nature. Institutionally, some of the complex processes are reflected at the international level in the UN human rights treaty body strengthening review process; regionally, in the processes around the reforming and strengthening of regional human rights systems, especially the European and the African one; and, domestically, with the establishment of national human rights institutions (NHRIs). Substantively, although there have been no more international human rights treaties in the last over 15 years, many relevant resolutions have been adopted by the UN General Assembly, the Human Rights Council, and other international and regional organizations that address various human rights issues, not to speak about guidelines and other so-called soft instruments prepared by various actors. Procedurally, individual access to various human rights mechanisms has increased over time, with eight UN human rights treaty bodies accepting individual communications, and regional human rights courts and commissions dealing with an increasing number of cases. These developments have faced some backlash from States and other actors. While some of the criticism towards the human rights infrastructure is misplaced, it must be admitted that the institutional framework has grown piecemeal and might need certain adjustments to function optimally. Some of these institutional reform processes will be addressed during the course.

- **Curriculum and Reading Materials:**

- **Day 1: International Human Rights Mechanisms**

- **Work of the Office of the High Commissioner for Human Rights**

- Reading Materials:

- Clapham, A. ‘The Office of the High Commissioner for Human Rights’ in Frédéric Mégret and Philip Alston (eds), *The United Nations and Human Rights: A Critical Appraisal* (2nd edn, Oxford University Press 2020), 667–708 (41 pages).
 - Subedi, S. P. *The Effectiveness of the UN Human Rights System: Reform and the Judicialisation of Human Rights* (Routledge 2017) 140–161 (21 pages).
 - OHCHR, ‘United Nations Human Rights Report 2020’ <<https://www2.ohchr.org/english/OHCHRreport2020/>> 10–24 (14 pages).

Total: 76 pages

- Recommended Materials:

- Mertus, J. A. *The United Nations and Human Rights A Guide for a New Era* (2nd edn, Routledge 2009).
 - Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020).

- **UN Human Rights Council**

- Reading Materials:

- Tistounet, E. *The UN Human Rights Council: A Practical Anatomy* (Edward Elgar 2020), 6–28 (23 pages).
 - Cantú Rivera, H. ‘The UN Human Rights Council: Achievements and Challenges in Its First Decade’ in Gerd Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018) 49–68 (19 pages).
 - Human Rights Council, Res. 48/13. ‘The human right to a clean, healthy and sustainable environment’ (8 October 2021) UN Doc A/HRC/RES/48/13 (3 pages)

Total: 45 pages

Recommended Materials:

- Subedi, S. P. The Effectiveness of the UN Human Rights System: Reform and the Judicialisation of Human Rights (Routledge 2017) 100–140 (40 pages).
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 943–985 (42 pages).
- Kothari, M. ‘From Commission to the Council: Evolution of UN Charter Bodies’ in Dinah Shelton (ed), The Oxford Handbook of International Human Rights Law (Oxford University Press 2013) 587–620 (33 pages).

- **Universal Periodic Review**

Reading Materials:

- Tistounet, E. The UN Human Rights Council: A Practical Anatomy (Edward Elgar 2020) 66–94 (32 pages).
- Cowell, F. ‘Understanding the Legal Status of Universal Periodic Review Recommendations’ (2018) 7(1) Cambridge International Law Journal 164–184 (20 pages).
- HRC, ‘Basic facts about the UPR’ <<https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/BasicFacts.aspx>>

Total: 52 pages

Recommended Materials:

- Shah, S., S. Sivakumaran, ‘The Use of International Human Rights Law in the Universal Periodic Review’ (2021) 21(2) Human Rights Law Review.
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020).
- HRC, Outcome of the universal periodic review: Bulgaria, Report of the thirtieth session of the Human Rights Council (26 March 2021).

- **United Nations Human Rights Committee and Treaty Bodies: Working Methods and Contribution to International Human Rights Law**

Reading Materials:

- Oette, L. ‘The UN Human Rights Treaty Bodies: Impact and Future’ in Gerd Oberleitner (ed), International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts (Springer 2018) 95–115 (20 pages).
- Rodley, N. S. ‘The Role and Impact of Treaty Bodies’ in Dinah Shelton (ed), The Oxford Handbook of International Human Rights Law (Oxford University Press 2013) 621–649 (28 pages).
- UN Human Rights Committee, ‘Working methods’ <
<https://www.ohchr.org/en/hrbodies/ccpr/pages/workingmethods.aspx>>

Total: 48 pages

Recommended Materials:

Препоръчителни материали:

- Seibert-Fohr, A. ‘The UN Human Rights Committee’ in Gerd Oberleitner (ed), International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts (Springer 2018).
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020).
- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020).
- **Impact of United Nations Treaty Bodies at the Domestic Level**

Reading Materials:

- G. de Búrca, Reframing Human Rights in a Turbulent Era (Oxford University Press 2021) 9–47 (38 pages).
- OHCHR, Human Rights Indicators: A Guide to Measurement and Implementation (United Nations 2012) HR/PUB/12/5 15–27 (12 pages).

Total: 50 pages

Recommended Materials:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 916–932 (16 pages).

- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 239–303 (64 pages).
- Human Rights Committee, *Concluding observations on the fourth periodic report of Bulgaria* (15 November 2018) UN Doc. CCPR/C/BGR/CO/4
- Committee against Torture, *Concluding observations on the sixth periodic report of Bulgaria* (15 December 2017) UN Doc. CAT/C/BGR/CO/6

- **United Nations Special Procedures**

Reading Materials:

- Domínguez-Redondo, *In Defense of Politicization of Human Rights: The UN Special Procedures* (Oxford University Press 2020) 7–34 (27 pages).
- Mendel, T. ‘The UN Special Rapporteur on Freedom of Opinion and Expression: Progressive Development of International Standards Relating to Freedom of Expression’ in Tarlach McGonagle and Yvonne Donders (eds), *The United Nations and Freedom of Expression and Information: Critical Perspectives* (Cambridge University Press 2015) 235–268 (13 pages).
- HRC, ‘Disinformation and freedom of opinion and expression’ (13 April 2021) Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, Irene Khan, 2–20 (18 pages).

Total: 58 pages

Recommended Materials:

- Gutter, J. ‘Special Procedures and the Human Rights Council: Achievements and Challenges Ahead’ (2007) Volume 7(1) *Human Rights Law Review* 93–107.
- Nifosi Sutton, I. *The UN Special Procedures in the Field of Human Rights* (Intersentia 2005).
- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 970–985 (11 pages).
- HRC, *Visit to Bulgaria: Report of the Special Rapporteur on Violence Against Women, its Causes and Consequences* (19 May 2020) UN Doc. A/HRC/44/52/Add.1.

- HRC, Visit to Bulgaria: Report of the Special Rapporteur on the sale and Sexual Exploitation of Children, including Child Prostitution, Child Pornography and Other Child Sexual Abuse Material (14 February 2020) UN Doc. A/HRC/43/40/Add.1.

- **UN Expert Mechanism on the Right to Development**

Reading Materials:

- Sengupta, A. ‘On the Theory and Practice of the Right to Development’ in Menno T. Kamminga (ed), Challenges in International Human Rights Law (Routledge 2014)
- HRC, Res 42/23. ‘The right to development’ (27 September 2019) UN Doc A/HRC/RES/42/23
- The 22nd Session of the Working Group on the Right to Development, Statement by Mr. Koen De Feyter, Chair of the EMRTD <<https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=28073&LangID=E>>

Total: 61 pages

Recommended Materials:

- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) Chapter 14, 619–667 (48 pages).
- Kunanayakam, T. ‘The Declaration on the Right to Development in the Context of United Nations Standard-Setting’ in OHCHR, Realizing the Right to Development: Essays in Commemoration of 25 Years of the United Nations Declaration on the Right to Development (United Nations 2013).
- Salomon, M. E., A. Tostensen and W. Vandenhole, ‘Human Rights, Development and New Duty-Bearers’ in Margot E. Salomon, Arne Tostensen and Wouter Vandenhole (eds.) Casting the Net Wider: Human Rights, Development and New Duty-Bearers (Intersentia 2007).

- **The International Court of Justice and Human Rights**

Reading Materials:

- Zyberi, G. ‘The Interpretation and Development of International Human Rights Law by the International Court of Justice’ in Martin Scheinin (ed), *The Relevance of Human Rights Norms in ‘Other’ International Courts and Tribunals* (Cambridge University Press 2019) 28–61 (31 pages).
- Çalı, B., Z. Elibol and L. McGregor, ‘The International Court of Justice as an Integrator, Developer and Globaliser of International Human Rights Law’ in Martin Scheinin (ed), *The Relevance of Human Rights Norms before ‘Other’ International Courts and Tribunals* (Cambridge University Press 2019) 62–86 (24 pages).
- Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation) Application Instituting Proceedings [26 February 2022] 1–10 (10 pages).

Total: 65 pages

Recommended Materials:

- Judge Bruno Simma, ‘Human Rights Before the International Court of Justice: Community Interest Coming to Life?’ in Christian J. Tams and James Sloan (eds), *The Development of International Law by the International Court of Justice* (Oxford University Press 2013) 301–325 (24 pages).

Total Day 1: 455 pages

• **Curriculum and Reading Materials:**

Day 2: Regional Human Rights Mechanisms

- **European Court of Human Rights: Access and Procedures**

Reading Materials:

- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 988–1009 (21 pages).
- ECtHR, ‘A Court that matters/Une Cour qui compte’: A Strategy for More Targeted and Effective Case-Processing (17 March 2021) <https://www.echr.coe.int/Documents/Court_that_matters_ENG.pdf > (2 pages)

- ECtHR, ‘The Court’s Priority Policy’ <https://echr.coe.int/Documents/priority_policy_ENG.pdf> (1 page)

Total: 24 pages

Recommended Materials:

- Harris, O’Boyle, and Warbrick, Law of the European Convention on Human Rights (4th edn Oxford University Press 2018) 45–107, 118–143 (87 pages).
- van Dijk, P., F. van Hoof, A. van Rijn, L. Zwaak ‘Procedure Before the Court’ in van Dijk, P., F. van Hoof, A. van Rijn, L. Zwaak, Theory and Practice of the European Convention on Human Rights (5th edn, Intersentia 2018) 79–273 (194 pages).
- Харис, Д., М. О’Бойл, К. Уорбрик, Е. Бейтс, К. Бъкли, Право на Европейската конвенция за правата на човека (Сиела, 2015).

- European Court of Human Rights and Human Rights Protection: Selected Issues

Reading Materials:

- Çalı, B. ‘From Flexible to Variable Standards of Judicial Review: The Responsible Domestic Courts Doctrine at the European Court of Human Rights’ in Oddný Mjöll Arnardóttir and Antoine Buyse (eds), Shifting Centres of Gravity in Human Rights Protection: Rethinking Relations between the ECHR, EU, and National Legal Orders (Routledge 2016) 144–161 (17 pages).
- Nussberger, A. The European Court of Human Rights (Oxford University Press 2020) 184–202 (18 pages).
- Çalı, B., L. Bianku, I. Motoc, ‘Migration and the European Convention on Human Rights’ in Başak Çalı, Ledi Bianku, and Iulia Motoc (eds), Migration and the European Convention on Human Rights (Oxford University Press 2021) 3–18 (15 pages).

Total: 50 pages

Recommended Materials:

- Bianku L., P. Kempees, ‘The European Court of Human Rights’ in Freya Baetens (ed), *Legitimacy of Unseen Actors in International Adjudication* (Cambridge University Press 2019)
- Leach, P. ‘The European Court of Human Rights: Achievements and Prospects’ in Gerd Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018)
- European Court of Human Rights, *Case of Ekimdzhev and Others v. Bulgaria* (Judgment) [2022] Application no. 70078/12.

- **Inter-American Court of Human Rights**

Reading Materials:

- Torelly, M. ‘From Compliance to Engagement: Assessing the Impact of the Inter-American Court of Human Rights on Constitutional Law in Latin America’ in Par Engstrom (ed), *The Inter-American Human Rights System: Impact Beyond Compliance* (Springer 2019) pp. 115-141 (26 pages).
- Bailliet, C. M. ‘Measuring Compliance with the Inter-American Court of Human Rights: The Ongoing Challenge of Judicial Independence in Latin America’ (2013) 31(4) *Nordic Journal of Human Rights* 477–495 (18 pages).
- IACtHR, Annual Report 2020 <<https://www.corteidh.or.cr/docs/informe2020/ingles.pdf>> 55–59, 108–135 (31 pages).

Total: 75 pages

Recommended Materials:

- Pasqualucci, J. M. *The Practice and Procedure of the Inter-American Court of Human Rights* (Cambridge University Press 2003).
- de Schutter, O. *International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 1020–1048 (28 pages).
- Deftou, M.-L. *Fostering the Rule of Law in the Americas: Is There any Room for Judicial Dialogue between the IACtHR and National Courts?* (2020) 38(1) *Nordic Journal of Human Rights* 78–95.

- **Inter-American Commission of Human Rights**

Reading Materials:

- Gomez, V. ‘The Inter-American Commission and Court of Human Rights’ in Gerd Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018) 461–477 (16 pages).
- Engstrom, P., P. Low, ‘Mobilising the Inter-American Human Rights System: Regional Litigation and Domestic Human Rights Impact in Latin America’ in Par Engstrom (ed), *The Inter-American Human Rights System: Impact Beyond Compliance* (Springer 2019) 23–58 (25 pages).

Total: 41 pages

Recommended Materials:

- Shaver, L. ‘The Inter-American Human Rights System: An Effective Institution for Regional Rights Protection’ (2010) 9(4) *Washington University Global Studies Law Review* 639–676.

- **African Commission on Human and Peoples’ Rights**

Reading Materials:

- Ssenyonjo, M. ‘The African Commission and Court on Human and Peoples’ Rights’ in Gerd Oberleitner (ed), *International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts* (Springer 2018) 479–509 (30 pages).
- Murray, R., D. Long, *The Implementation of the Findings of the African Commission on Human and Peoples’ Rights* (Cambridge University Press 2015) 69–86 (17 pages).

Total: 47 pages

Recommended Materials:

- Dersso, S. ‘Forty Years of the African Charter and the Reform Issues Facing the Discourse and Practice of Human Rights’ (2021) 21 *African Human Rights Law Journal* 649

- Viljoen, F., L. Louw, “State Compliance with the Recommendations of the African Commission on Human and Peoples’ Rights, 1994-2004” (2007) 101(1) American Journal of International Law 1
- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 1048–1054

- **African Court on Human and Peoples’ Rights**

Reading Materials:

- de Schutter, O. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 1054–1061 (17 pages).
- Viljoen, F. “Understanding and Overcoming Challenges in Accessing the African Court on Human and Peoples’ Rights” (2018) 67(1) International and Comparative Law Quarterly 63–98 (35 pages).
- ACtHPR, ‘Activity Report 2020’ (3–4 February 2021) EX.CL/1258(XXXVIII) <<https://www.african-court.org/wpafc/activity-report-of-the-african-court-on-human-and-peoples-rights-1-january-31-december-2020/>> 12–16 (4 pages).

Total: 56 pages

Recommended Materials:

- Viljoen, F. International Human Rights Law in Africa (2nd edn, Oxford University Press 2012).
- Murray, R. “The Human Rights Jurisdiction of the African Court of Justice and Human and Peoples’ Rights” in Charles C. Jalloh, Kamari M. Clarke, and Vincent O. Nmehielle (eds), The African Court of Justice and Human and Peoples’ Rights in Context: Development and Challenges (Cambridge University Press 2019).

Total Day 2: 293 pages

Day 3 (half day): Human Rights at the National Level

- **The Role of National Human Rights Institutions**

Reading Materials:

- Cardenas, S. 'National Human Rights Institutions and State Compliance' in Ryan Goodman and Thomas Pegram (eds) *Human Rights, State Compliance, and Social Change: Assessing National Human Rights Institutions* (Cambridge University Press 2012) 29–52 (23 pages).
- *Assessing the Effectiveness of National Human Rights Institutions* (Office of the High Commissioner for Human Rights and the International Council on Human Rights Policy 2005) 11–16, 25–39 (19 pages).
- UNDP-OHCHR Toolkit for collaboration with National Human Rights Institutions (UNDP-OHCHR 2010) 1–31 (30 pages).

Total: 72 pages

Recommended Materials:

- Zipoli, D. 'NHRI Engagement with UN Human Rights Treaty Bodies: A Goal-based Approach' in Stéphanie Lagoutte, Sébastien Lorion and Steven L. B. Jensen, *The Domestic Institutionalisation of Human Rights* (Routledge 2021).
- Bantekas, I., L. Oette. *International Human Rights Law and Practice* (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 84–93.
- Carver, R. *Measuring the Impact and Development Effectiveness of National Human Rights Institutions: A Proposed Framework for Evaluation* (2014).
- Cole, W. M., F. O. Ramirez, 'Conditional Decoupling: Assessing the Impact of National Human Rights Institutions, 1981 to 2004' (2013) 78(4) *American Sociological Review* 702.
- Lacatus, C. 'Explaining Institutional Strength: The Case of National Human Rights Institutions in Europe and its Neighbourhood' (2019) 26(11) *Journal of European Public Policy* 1657.
- Pegram, T., N. Herrera Rodriguez, 'Bridging the Gap: National Human Rights Institutions and the Inter-American Human Rights System' in Par Engstrom (ed), *The Inter-American Human Rights System: Impact Beyond Compliance* (Springer 2019)
- *Principles Relating to the Status of National Institutions* (The Paris Principles).

- **Ombudsman of the Republic of Bulgaria**

Reading Materials:

- European Network of National Human Rights Institutions, ‘NHRI Accreditation at a Glance’ (ENNHRI 2017) 1–16 (16 pages).
- Ombudsman Act (2004)
<<https://www.ombudsman.bg/pictures/Ombudsman%20Act%20EN.pdf>> 1–10 (10 pages).

Total: 26 pages

Recommended Materials:

- ‘ENNHRI congratulates NHRIs achieving A-status (re-)accreditation’ (2019)
<<https://ennhri.org/news-and-blog/ennhri-congratulates-nhris-achieving-a-status-re-accreditation/>>
- омбудсман на Република България, Специален доклад „Децата и COVID-19 – въздействие на кризата върху правата и интересите на децата в Република България“ (2021)
<[https://www.ombudsman.bg/pictures/CRAI%20report%20BG%202021\(2\).pdf](https://www.ombudsman.bg/pictures/CRAI%20report%20BG%202021(2).pdf)>

- **Contribution of NGOs to Human Rights**

Reading Materials:

- Bantekas, I., L. Oette. International Human Rights Law and Practice (3rd edn, Cambridge University Press 2020) 108–117 (9 pages).
- Gotzmann, N. ‘Human Rights and Impact Assessment: Conceptual and Practical Considerations in the Private Sector Context’ (2014) Danish Institute for Human Rights, Matters of Concern Human Rights Research Paper No. 2014/2 (41 pages).
- Merry, S. ‘Transnational Human Rights and Local Activism: Mapping the Middle’ (2006) 108 American Anthropologist 38–51 (13 pages).

Total: 63 pages

Recommended Materials:

- Centre for Civil and Political Rights, ‘NGO Guidelines for participation in the review process of the HR Committee’ (2015).
- Centre for Civil and Political Rights, ‘NGO Guidelines for participation in the review process of the HR Committee’ (2015).
- Paul J. Nelson and Ellen Dorsey, *New Rights Advocacy: Changing Strategies of Development and Human Rights NGOs* (Georgetown University Press 2008).

Total Day 3: 161 pages